

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2019 ROKU

TORUŃ, LIPIEC 2020 ROKU

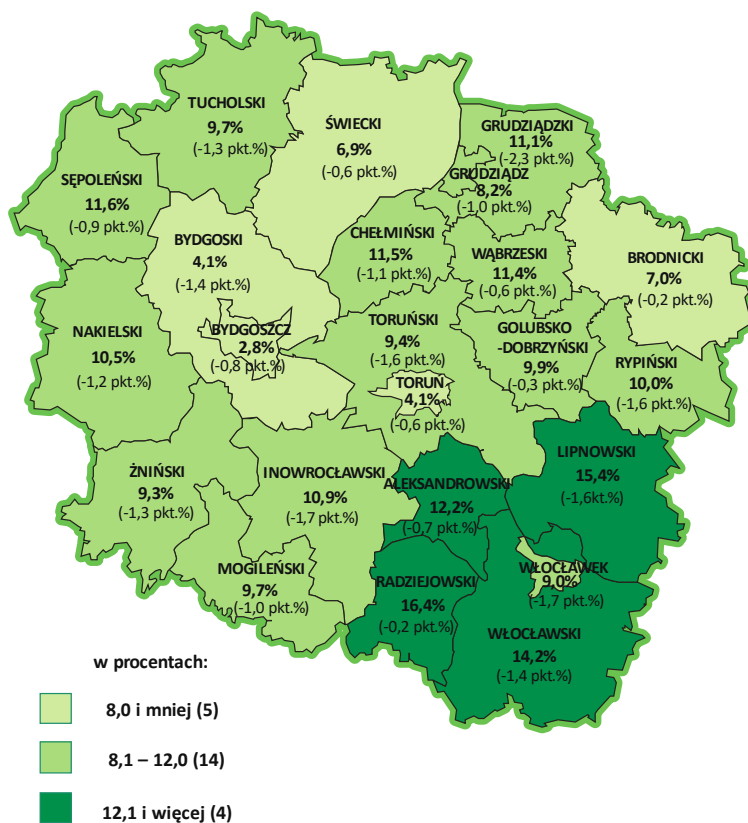
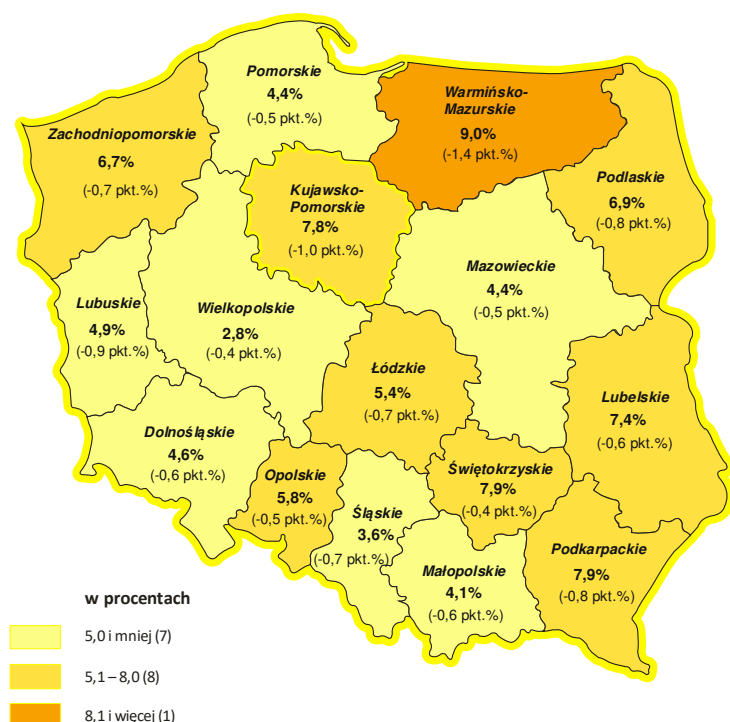
WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU
WYDZIAŁ BADAŃ I ANALIZ
SZOSA CHEŁMIŃSKA 30/32, 87-100 TORUŃ
[HTTP://WUPTORUN.PRACA.GOV.PL/](http://wuptorun.praca.gov.pl/)

PRZY PUBLIKACJI DANYCH PROSIMY O PODANIE ŹRÓDŁA

Spis treści

Główne wnioski z raportu.....	3
Wstęp	5
1. Charakterystyka regionalnego rynku pracy	7
2. Bezrobocie rejestrowane – podstawowe dane.....	10
3. Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i Internecie....	13
3.1. Nowe rejestracje osób bezrobotnych oraz dostępne miejsca pracy	14
3.2. Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy, a w Internecie	15
3.3. Bezrobotni w końcu grudnia 2019 roku według zawodów.....	16
3.4. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy i według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności	19
4. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	20
4.1. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów	20
4.2. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle badania Barometr zawodów	26
5. Analiza rynku edukacyjnego.....	29
5.1. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych według kierunków kształcenia.....	31
5.2. Absolwenci na wojewódzkim rynku pracy	32
Spis wykresów, tabel i map w tekście	34
Aneks statystyczny	36

STOPA BEZROBOCIA W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W GRUDNIU 2019 ROKU

Polska: 5,2% (-0,6 pkt. %)

Województwo

Kujawsko-Pomorskie: 7,8% (-1,0 pkt. %)

(ZMIANA STOPY BEZROBOCIA DO STANU W KOŃCU GRUDNIA 2018 ROKU)

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Główne wnioski z raportu

- W 2019 roku widoczna była **poprawa sytuacji na regionalnym rynku pracy**. W skali roku w **sektorze przedsiębiorstw** odnotowano **wzrost**: przeciętnego zatrudnienia (o 2,7%, w 2018 roku wzrost o 1,9%) oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 8,9%, w 2018 roku wzrost o 6,9%), które w kwocie 4503,13 zł stanowiło 87,1% średniego wynagrodzenia w kraju. W regionie zmniejszył się także poziom bezrobocia rejestrowanego (spadek stopy bezrobocia o 1,0 p. proc., w 2018 roku spadek o 1,1 p. proc.).
- **Liczba podmiotów gospodarczych** zarejestrowanych w rejestrze REGON wyniosła **203 548** jednostek. Było to o 3,0% więcej niż w 2018 roku. W podmiotach zatrudniających min. jedną osobę liczba nowo utworzonych miejsc pracy była prawie dwukrotnie większa niż miejsc zlikwidowanych (23,8 tys. nowo utworzonych miejsc pracy, wobec 12,0 tys. miejsc zlikwidowanych).
- Pomimo pozytywnych zmian w końcu grudnia 2019 roku w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowane pozostawało **64 060 osób bezrobotnych**, a **stopa bezrobocia** wyniosła **7,8%**. Lokowało to region na 5. miejscu pod względem liczby bezrobotnych. Większy niż średnio w kraju spadek liczby bezrobotnych sprawił, że województwo zajęło 4. miejsce pod względem najwyższej stopy bezrobocia (po województwach: warmińsko-mazurskim, świętokrzyskim i podkarpackim). W grudniu 2018 roku było to drugie miejsce (po województwie warmińsko-mazurskim). Cechą charakterystyczną bezrobotnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest niski poziom wykształcenia. W końcu 2019 roku **wykształcenia średniego nie miało 60,0% ogółu bezrobotnych**, było to o 8,0 p. proc. więcej niż średnio w Polsce. Jest to związane z niższym niż przeciętnie w kraju poziomem wykształcenia ludności województwa.
- Zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w PUP województwa kujawsko-pomorskiego w 2019 roku, zarejestrowało się 2,3 tys. więcej bezrobotnych niż odnotowano wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w Centralnej Bazie Ofert Pracy (CBOP) oraz w Internecie – **105 421 bezrobotnych wobec 103 085 miejsc**, z których 22 616 (21,9%) dostępnych było w Internecie.
- W populacji osób bezrobotnych, podobnie jak w latach wcześniejszych, najliczniej reprezentowane były (stan w końcu roku) osoby z zawodami należącymi do wielkich grup zawodów: **pracownicy usług i sprzedawcy – 24,7%** ogółu bezrobotnych oraz **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 20,3%**. Liczną grupą to także bezrobotni **bez zawodu – 14,8%**.
- W 2019 roku określone w metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych kryteria dotyczące deficytowości spełniło 26 elementarnych grupy zawodów (4-cyfrowy kod zawodu). Jako grupy zrównoważone wskazanych zostało

5 grup, a nadwyżkowe – 12 grup. Pozostałe grupy (388) miały nieokreślony status na rynku pracy.

- W ramach monitoringu zawodów jako **zawody deficytowe** w 2019 roku wskazani zostali m.in. pracownicy branży informatycznej, medycznej i przemysłowej.
Z przeprowadzonego Barometru zawodów wynika, że w 2020 roku braki kadrowe dotyczyć będą zarówno branż, w których deficyt pracowników widoczny jest w całym kraju (budownictwo, przemysł, transport, opieka zdrowotna i gastronomia) jak i w gałęziach gospodarki charakterystycznych dla wojewódzka kujawsko-pomorskiego: przetwórstwo tworzyw sztucznych czy przemysł elektromaszynowy i drzewny.
W poszukiwaniu pracownika ważną rolę odgrywają takie czynniki jak: gotowość do podjęcia pracy na proponowanych warunkach, doświadczenie zawodowe, aktualne uprawnienia zawodowe i cechy indywidualne. Niezależnie od branży widoczne są trudności z obsadzeniem stanowisk z niskim poziomem wynagrodzenia i o zmianowym charakterem pracy.
- W ramach Barometru zawodów przewidywane jest, że w 2019 roku w większości grup zawodowych skala poszukujących pracy będzie zbliżona do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców (**grupy zrównoważone**). Równowaga ta będzie dotyczyć przede wszystkim: kierowników, inżynierów, specjalistów (m.in. ds. organizacji produkcji, rynku nieruchomości, finansów), operatorów maszyn oraz pracowników prac prostych. Problemu ze znalezieniem pracy nie powinni mieć też nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących oraz osoby wykonujące zawody opiekuńcze.
- Zdefiniowane w monitoringu zawodów **warunki dotyczące nadwyżkowości** spełniło 12 elementarnych grup zawodów. W grupach tych średnio pozostawało **0,5% ogółu bezrobotnych** z zawodem. Zgodnie z wynikami Barometru w 2019 roku **nadwyżka** pracowników prognozowana jest **w 3 grupach zawodów**: ekonomiści, filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy oraz specjaliści technologii żywności i żywienia. W ramach grup nadwyżkowych oceniane były takie popularne na terenie województwa kierunki kształcenia ponadpodstawowego jak: technik ekonomista i technik technologii żywności.
- W 2019 roku **szkoły ponadgimnazjalne z terenu województwa ukończyło 22 228 osób**. Osoby kończące szkoły zawodowe (oddziały zasadniczych szkół zawodowych, technika, szkoły policealne, szkoły artystyczne) stanowiły 55,4% (12 315 osób). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli absolwenci techników – 6569 osób. W ciągu roku liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zmniejszyła się o 4,9% (1153 osoby).
- W końcu 2019 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 2200 **bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – 3,4% ogółu bezrobotnych** (rok wcześniej 3,0%). W ewidencji osób bezrobotnych zarejestrowany pozostawał co 24. absolwent liceów ogólnokształcących (rok wcześniej co 22. absolwent) i co 10. absolwentów szkół zawodowych (rok wcześniej co 12. absolwent).

Wstęp

Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest, zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2019 roku poz. 1482), **jednym z zadań samorządu województwa oraz powiatu w zakresie polityki rynku pracy.**

Monitoring zawodów opracowywany jest **na podstawie zaleceń Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**, przygotowanych w 2015 roku na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi. Monitoring zawodów, prowadzony jest na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Podstawowe definicje i cele monitoringu¹

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych rozumiany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Rozumiany w taki sposób **monitoring** zawodów deficytowych i nadwyżkowych **ma na celu:**

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania grupy deficytowe

¹ „Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”, Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych, Łódź 2012. Dokument dostępny na stronie internetowej pod adresem: http://mz.praca.gov.pl/Puls2/MZ/metodologia_1.pdf.

zdefiniowano jako te, dla których średnioroczna liczba ofert pracy jest wyższa niż średnioroczna liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Grupy zrównoważone to te, dla których średnioroczna liczba ofert pracy jest zbliżona do średniorocznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. W ramach monitoringu zawodów przyjęto, że są to grupy, w których średnioroczna liczba ofert pracy jest niższa niż średnioroczna liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Wykorzystywane źródła danych

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2019 roku, poz. 227).

Podstawowym źródłem informacji odnośnie bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowe urzędy pracy (PUP). W celu pełniejszej analizy lokalnego rynku pracy dodane zostały dane z realizowanego przez WUP badania ofert pracy publikowanych w Internecie. Powyższe **dane są automatycznie przeliczane i udostępniane urzędowi pracy w postaci tabel wynikowych** za pośrednictwem protokołu transferu plików (FTP) Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Dodatkowo wykorzystywane są dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN o absolwentach i uczniach szkół ponadgimnazjalnych.

Częstotliwość prowadzenia monitoringu zawodów

Począwszy od 2015 roku w ramach monitoringu dostępne są **informacje sygnałne** za I i II półrocze danego roku, które zawierają rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Informacje te generowane są automatycznie, a następnie publikowane w ogólnopolskim serwisie <http://mz.praca.gov.pl>.

Dodatkowo, raz w roku, przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy przygotowywane są **raporty roczne**, które zawierają część opisową oraz roczne rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

1. Charakterystyka regionalnego rynku pracy

Zgodnie z dostępnymi danymi w końcu 2018 roku w województwie kujawsko-pomorskim **w gospodarce narodowej pracowało 749 206 osób²**, co stanowiło 4,8% pracujących w kraju. W ciągu roku **liczba ta wzrosła o 10 715 osób – 1,5%** (w kraju także wzrost o 1,5%). Wśród pracujących przeważali mężczyźni, którzy w liczbie 399 470 osób stanowili 53,3% tej populacji. W porównaniu z 2017 rokiem liczba pracujących mężczyzn wzrosła o 1,1%, a kobiet o 1,8%.

Najwięcej osób w województwie zatrudnionych było w takich sekcjach jak: przetwórstwo przemysłowe (160 510 osób, 21,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (118 652 osoby, 15,8%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (107 476 osób, 14,3%).

W 2019 roku widoczna była **dalsza poprawa sytuacji na regionalnym rynku pracy**. Wzrosło **przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw³**, które w 2019 roku wyniosło 267,9 tys. osób i było wyższe niż w roku poprzednim o 2,7% (rok wcześniej wzrost o 1,9%). W najliczniejszej z sekcji – przetwórstwie przemysłowym – pracowało 129,7 tys. osób, tj. o 2202 osoby (1,7%) więcej niż w 2018 roku. Zauważalny wzrost liczby pracujących dotyczył budownictwa, w którym w analizowanym okresie pracowało 20,1 tys. osób (7,5% ogółu), o 3,9% więcej niż w 2018 roku. Najsilniejszy spadek przeciętnego zatrudnienia obserwować można było w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – 5,1 tys. pracujących (o 610 osób, 10,7% mniej niż rok wcześniej) oraz administrowaniu i działalności wspierającej gdzie skupionych było 11,6 tys. osób (o 890 osób, 7,1% mniej niż w 2018 roku).

W odniesieniu do roku wcześniejszego w omawianym sektorze nastąpił również **wzrost** (o 8,9%, rok wcześniej o 6,9%) **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto**, które w 2019 roku w województwie kujawsko-pomorskim wyniosło 4503,13 zł i stanowiło 87,1% średniego wynagrodzenia w kraju. Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w analizowanym okresie województwo zajmowało 10. miejsce w kraju (rok wcześniej 12. miejsce, 85,2% średniego wynagrodzenia w kraju). Najwyższe wynagrodzenie otrzymywały osoby zatrudnione w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (5054,81 zł). Najmniej zarabiali pracownicy z sekcji administrowanie i działalność wspierająca (3202,77 zł).

W ciągu roku **wzrosła też liczba podmiotów gospodarczych** zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON – 3,0% (w kraju wzrost o 3,3%). W końcu grudnia 2019 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego działalność gospodarczą prowadziło 203 548 podmiotów (nie licząc osób prowadzących

² Łącznie z pracującymi w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

³ Dotyczy podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

indywidualne gospodarstwo rolne). Było to, podobnie jak rok wcześniej, 4,5% podmiotów zarejestrowanych w całym kraju. Sekcjami, w których działało najwięcej podmiotów były sekcje generujące największe zatrudnienie: handel; naprawa pojazdów samochodowych (45 585 podmiotów, tj. 22,4%), budownictwo (27 416 podmioty – 13,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe (17 840 podmiotów – 8,8%). Zdecydowaną większość działających na terenie województwa podmiotów stanowiły jednostki o liczbie pracujących do 9 osób – 95,9%. Odsetek podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób wynosił 3,3%, a podmiotów zatrudniających powyżej 49 osób – 0,8% ogółu. Blisko trzy czwarte podmiotów (73,8%, w kraju 71,3%) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Z prowadzonego przez GUS badania popytu na pracę⁴ wynika, że w 2019 roku na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w podmiotach zatrudniających minimum jedną osobę **utworzono prawie dwukrotnie więcej miejsc pracy niż zlikwidowano** (23,8 tys. nowo utworzonych miejsc pracy, wobec 12,0 tys. miejsc zlikwidowanych). Nowo utworzone miejsca pracy w naszym regionie stanowiły 3,5% ogółu nowo utworzonych miejsc w Polsce, natomiast miejsca zlikwidowane – 3,8% w ogólnej liczbie zlikwidowanych miejsc pracy w kraju.

Według tego samego badania w końcu grudnia 2019 roku w województwie kujawsko-pomorskim było 4,3 tys. (w 2018 roku 4,1 tys.) nieobsadzonych miejsc pracy. Zdecydowana większość z nich była skoncentrowana w sektorze prywatnym – 79,4%. Większość wolnych miejsc pracy w województwie kujawsko-pomorskim przypadała na dwie sekcje – przetwórstwo przemysłowe (30,4%) oraz budownictwo (29,9%). Wakaty przeznaczone były przede wszystkim dla robotników przemysłowych i rzemieślników (42,1%), a także operatorów i monterów maszyn i urządzeń (19,7%). W 2019 roku odsetek niewykorzystania wolnych miejsc (definiowany jako stosunek wolnych miejsc pracy do sumy zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy) wyniósł dla województwa 0,83% i był niższy niż w 2018 roku (1,16%). Wskaźnik wolnych miejsc pracy był najwyższy w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników (2,10%).

A analizowanym okresie do powiatowych urzędów pracy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego zgłoszonych zostało **75 039 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**.⁵ W ciągu roku **liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zmniejszyła się o 16,5%**. Spadek ten dotyczył zarówno wolnych miejsc pracy (18,0%) jak i miejsc aktywizacji

⁴ *Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku*, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2020 roku

⁵ Zgodnie z objaśnieniami do Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej są zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsca aktywizacji zawodowej (stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, prac społecznie użytecznych).

zawodowej (7,9%). Tendencja ta miała charakter ogólnokrajowy, gdzie w ciągu roku liczba dostępnych miejsc zmniejszyła się o 13,0%.

Niepokojącym zjawiskiem w województwie kujawsko-pomorskim jest utrzymujący się **niski poziom przedsiębiorczości**. W 2019 roku na 10 tys. mieszkańców przypadały 982 podmioty. Było to o 193 podmioty mniej niż średnio w kraju.

Osoby zamieszkujące województwo kujawsko-pomorskie charakteryzują się także **niższą niż w kraju aktywnością na rynku pracy**. Zgodnie z prowadzonymi przez GUS wynikami Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kwartale 2019 roku wskaźnik zatrudnienia, wyrażony jako udział osób pracujących⁶ w ogóle ludności w wieku 15 lat i więcej, wynosił dla województwa 52,5% (o 1,9 p. proc. mniej niż w Polsce). W skali roku wskaźnik ten zwiększył się w regionie o 0,5 p. proc. a w kraju o 0,4 p. proc. Zgodnie z ogólnokrajowymi tendencjami, również w województwie kujawsko-pomorskim, widoczne jest zróżnicowanie wartości wskaźnika zatrudnienia ze względu na płeć. W omawianym okresie w przypadku kobiet wyniósł on 43,4% (2,7 p. proc. mniej niż w kraju), a mężczyzn 62,5% (1,0 p. proc. mniej niż w kraju). W porównaniu z IV kwartałem 2019 roku w regionie wskaźnik zatrudnienia kobiet wzrósł o 0,7 p. proc., a mężczyzn o 0,3 p. proc. Problem, zarówno dla regionu jak i całego kraju, stanowi także niska aktywność zawodowa osób w wieku 55-64 lata. W analizowanym okresie wskaźnik zatrudnienia w tej grupie dla województwa osiągnął wartość 48,4% i był on o 1,5 p. proc. niższy niż w kraju. Wskaźnik ten znacznie odbiega od średniej dla krajów UE28, która w tym samym czasie wyniosła 60,6%.

⁶ W Badaniach Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) do **pracujących** zalicza się wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierzawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

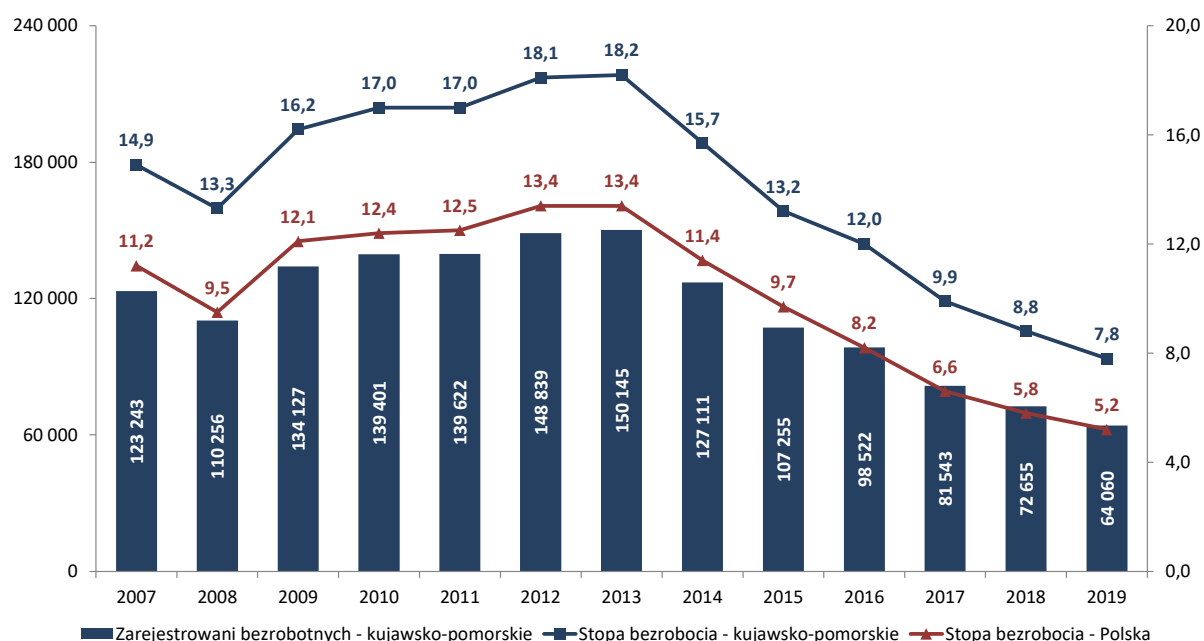
Do pracujących zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie.

2. Bezrobocie rejestrowane – podstawowe dane

Rok 2019 był szóstym z kolei okresem, w którym odnotowano spadek liczby bezrobotnych w województwie. W końcu grudnia 2019 roku w województwie kujawsko-pomorskim **zarejestrowanych pozostawało 64 060 bezrobotnych – o 8595 osób (11,8%) mniej niż rok wcześniej** (w kraju spadek o 10,6%).

W tym samym okresie wojewódzka **stopa bezrobocia rejestrowanego** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo) wyniosła 7,8% i była wyższa od krajowej o 2,6 p. proc. W ciągu roku wojewódzka stopa bezrobocia zmniejszyła się o 1,0 p. proc. i był to jeden z najwyższych spadków w kraju. W tym samym czasie w Polsce wskaźnik ten zmniejszył się o 0,6 p. proc.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia (w %) w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2007-2019. Stan w końcu grudnia

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MRPiS-01 o rynku oraz danych GUS na temat stopy bezrobocia.

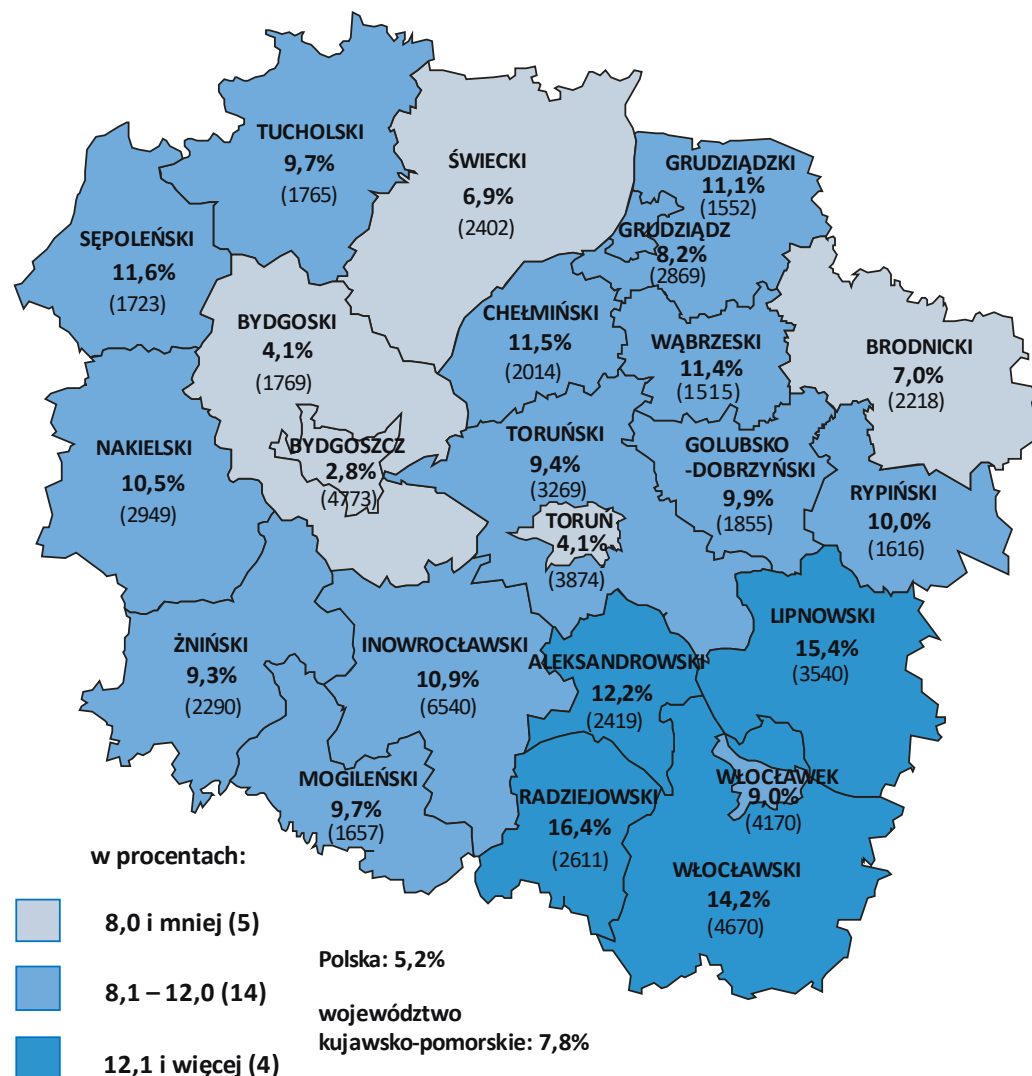
Zaobserwowane zmiany spowodowały, że w końcu grudnia 2019 roku województwo kujawsko-pomorskie zajmowało piąte miejsce w kraju pod względem liczby bezrobotnych oraz czwarte miejsce pod względem stopy bezrobocia (o dwie lokaty lepiej niż rok wcześniej).

Poziom bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa jest zróżnicowany.

Najwięcej bezrobotnych było w powiecie inowrocławskim (6540 osób). Jednakże najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego (udział osób bezrobotnych wśród osób aktywnych zawodowo) odnotowano dla powiatów położonych w południowo-wschodniej części województwa: włocławskiego (14,2%), lipnowskiego (15,4%) oraz radziejowskiego (16,4%). W regionie stopa bezrobocia niższa od średniej wojewódzkiej w omawianym okresie

utrzymywała się w dwóch miastach na prawach powiatu – Bydgoszczy (2,8%) i Toruniu (4,1%) oraz w powiatach: bydgoskim (4,1%), świeckim (6,9%) i brodnickim (7,0%).

Grafika 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w końcu grudnia 2019 roku

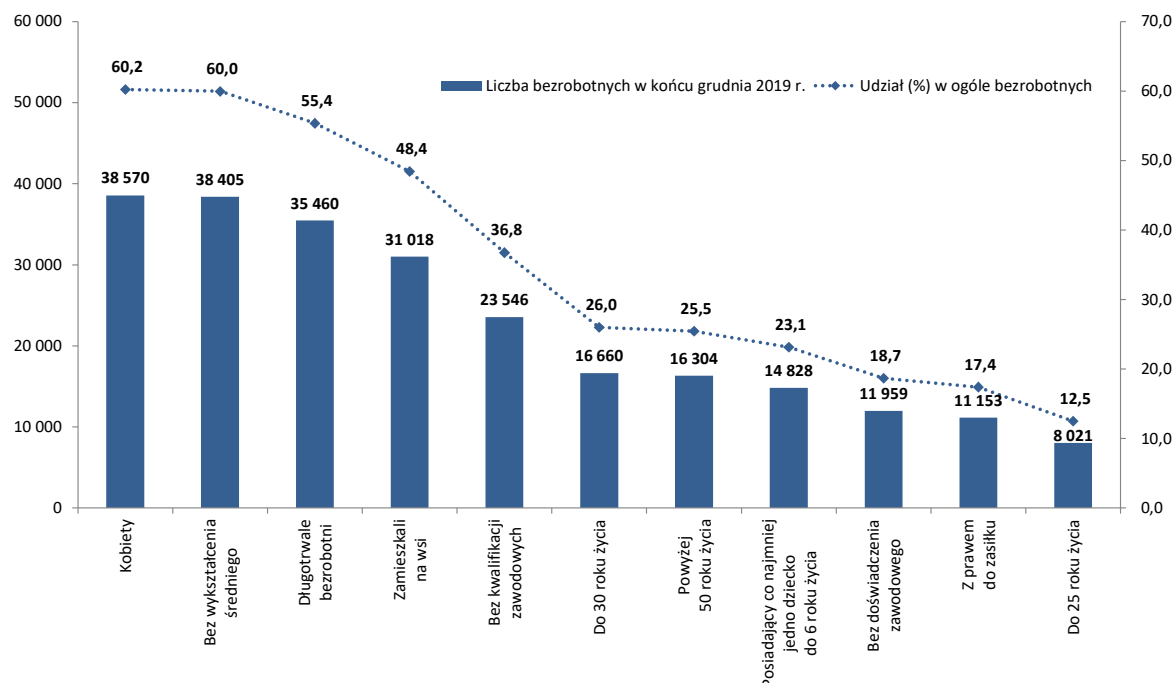
Źródło: Jak wyżej.

Utrzymuje się niekorzystna struktura osób bezrobotnych pod względem cech społeczno-demograficznych. W końcu grudnia 2019 roku **większość bezrobotnych województwa stanowiły kobiety** (60,2% ogółu), wśród których 37,0% to osoby, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Ponad połowa zarejestrowanych (55,4%) to długotrwale bezrobotni. Kwalifikacji zawodowych poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu nie miało 36,8% bezrobotnych, a 25,5% zarejestrowanych to osoby powyżej 50 roku życia.

W ciągu roku **spadek liczebności** odnotowano w większości kategorii bezrobotnych, najbardziej widoczny był on wśród **długotrwale bezrobotnych** – 15,6% oraz bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego – 15,1%. Po raz pierwszy, powyżej średniej dla ogółu bezrobotnych (11,8%), zmniejszyła się też liczba bezrobotnych posiadających dziecko do

6 roku życia (13,7%), a także kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (13,5%).

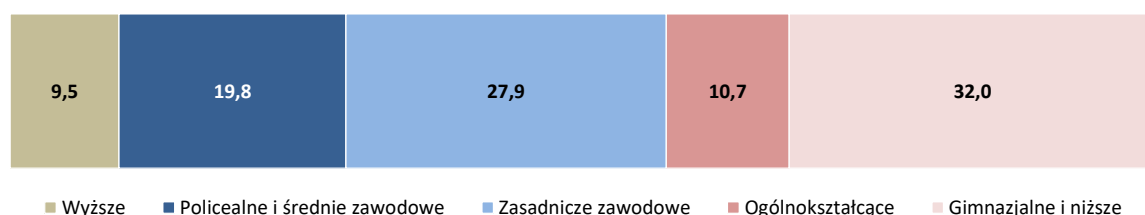
Wykres 2. Najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych zarejestrowanych w województwie kujawsko-pomorskim w końcu grudnia 2019 roku

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

W końcu 2019 roku województwo kujawsko-pomorskie miało **najwyższy w Polsce odsetek bezrobotnych bez wykształcenia średniego** – 60,0%, o 8,0 p. proc. więcej niż średnia dla Polski.

Wykres 3. Struktura (w %) bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2019 roku

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy, załącznik 1 do Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

Niski poziom wykształcenia wśród bezrobotnych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego jest pochodną struktury wykształcenia ludności. Jak wynika z badań BAEL w 2019 roku wykształcenia średniego nie miało 47,4% ludności województwa w wieku 15 lat i więcej, o 6,6 p. proc. więcej niż średnia dla Polski.⁷

⁷ Bank Danych Lokalnych (BDL) GUS, <http://www.stat.gov.pl/bdl>.

Warto zauważyć, że **osoby z niskim poziomem wykształcenia znacznie dłużej pozostają w ewidencji osób bezrobotnych**. W końcu 2019 roku udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad rok wynosił od 33,8% wśród osób z wykształceniem wyższym do 42,1% wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i 45,5% w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym.

3. Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i Internecie

Źródłem informacji o strukturze bezrobotnych oraz wolnych miejsc pracy są **dane udostępnione za pośrednictwem protokołu transferu plików (FTP) Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**. Do przygotowania zamieszczonych tam zestawień posłużyły dane z systemu Syriusz.

W statystyce rynku pracy **bezrobotni poprzednio pracujący** klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy, a **osoby dotychczas niepracujące** – zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego).

Oddzielną grupę stanowią bezrobotni **bez zawodu**. Są to osoby, które nie mają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i nie mają minimum 6-miesięcznej, udokumentowanej ciągłości pracy w jednym zawodzie.

Z uwagi na późniejszy okres generacji danych (czerwiec 2020 roku) wartości liczbowe różnią się względem danych przekazywanych w sprawozdaniu MRPiPS-01 o rynku pracy i załącznikach do tego sprawozdania.

W przypadku informacji o wolnych miejscach pracy uwzględnione zostały oferty pracy dostępne za pośrednictwem **Centralnej Bazy Ofert Pracy (CBOP)**, która prowadzona jest przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.⁸ CBOP to wspólna baza urzędów pracy, w której prezentowane są miejsca pracy niesubsydiowanej, pracy subsydiowanej oraz miejsca aktywizacji zawodowej. Dodatkowo zawarte są tam również oferty pracodawców krajowych, którzy poszukują pracowników z obszaru kraju i tzw. rynku unijnego, a także oferty pracy przyjmowane do realizacji przez jednostki Ochotniczych Hufców Pracy (OHP) oraz w ramach sieci EURES.⁹

W celu uzupełnienia informacji na temat zapotrzebowania na zawody na regionalnym rynku pracy dane o miejscach pracy zamieszczonych w CBOP rozszerzone zostały o wyniki badania

⁸ <http://psz.praca.gov.pl/-/926922-centralna-baza-ofert-pracy-cbop->

⁹ EURES jest siecią współpracy publicznych służb zatrudnienia i ich partnerów na rynku pracy, wspierającą mobilność w dziedzinie zatrudnienia na poziomie międzynarodowym, w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego czyli w krajach Unii Europejskiej oraz Norwegii, Islandii, Liechtensteinie, a także w Szwajcarii.

ofert pracy publikowanych w Internecie. Badaniem objęte były oferty pracy dostępne na portalu Zielona Linia (zielonalinia.gov.pl). Portal ten skupia ogłoszenia z takich portali internetowych jak: praca.pl, gazetapraca.pl, pracuj.pl, praca.gratka.pl. Badaniem objęte zostały ogłoszenia o pracy z: lutego, maja, sierpnia i listopada 2019 roku. Ogłoszenia z tego okresu automatycznie przesyłane były do ogólnopolskiego systemu wojewódzkich urzędów pracy WUP Viator. Zweryfikowane przez WUP ogłoszenia z każdej środy badanych miesięcy automatycznie uogólniane były dla I i II półrocza danego roku.

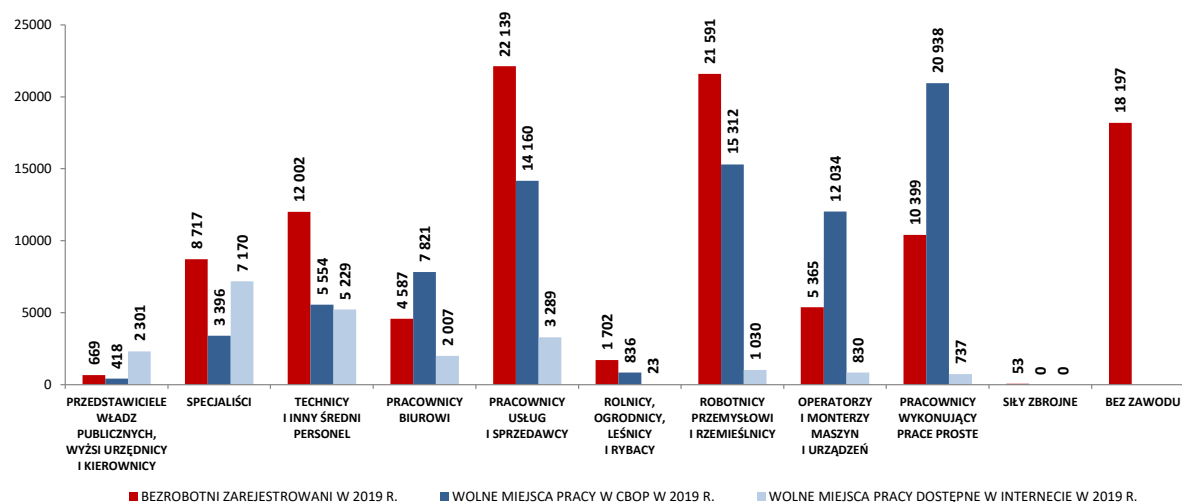
3.1. Nowe rejestracje osób bezrobotnych oraz dostępne miejsca pracy

Zgodnie z udostępnionymi danymi w 2019 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowało się 2 tys. osób więcej niż dostępnych było wolnych miejsc pracy – 105 421 bezrobotnych wobec 103 085 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej dostępnych w CBOP (78,1%) oraz Internecie (21,9%).

Znaczna część miejsc ujętych w CBOP była subsydiowana – 24,9%. Miejskami subsydiowanymi są wszystkie miejsca aktywizacji zawodowej, takie jak: staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne oraz miejsca zatrudnienia subsydiowanego (w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego).

Największy niedobór miejsc pracy zaobserwowano w grupie *robotników przemysłowych i rzemieślników* (5249 zarejestrowanych więcej niż dostępnych miejsc) i *pracowników usług i sprzedawców* (4690 zarejestrowanych więcej niż dostępnych miejsc).

Wykres 4. Bezrobotni nowo zarejestrowani oraz dostępne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz, w przypadku osób bez zawodu: Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności, załącznik 3 do Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

W połowie wielkich grup zawodów było więcej miejsc pracy niż osób zgłaszających się do powiatowych urzędów pracy. Sytuacja ta najczęściej dotyczyła:

- *pracowników wykonujących prace proste* (11 276 miejsc więcej, udział miejsc subsydiowanych – 13,7%),
- *operatorów i monterów maszyn i urządzeń* (7499 miejsc więcej, udział miejsc subsydiowanych – 6,2%),
- *pracowników biurowych* (5241 miejsc więcej, udział miejsc subsydiowanych – 46,7%).

3.2. Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy, a w Internecie

W 2019 roku w CBOP zarejestrowanych zostało 80 469 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to prawie 4 razy więcej niż liczba miejsc pracy dostępnych w Internecie (22 616 miejsc). Przy czym należy zauważyć, że większość ofert pracy publikowanych w Internecie nie zawiera informacji o liczbie stanowisk pracy. Ogłoszenia takie traktowane są jako jedno stanowisko pracy, co może zaniżać rzeczywistą liczbę wakatów.

W Internecie zdecydowanie częściej niż za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia poszukiwani byli *specjaliści*, dla których miejsca pracy były prawie niedostępne w CBOP (31,7% wobec 4,2% w CBOP). Podobna sytuacja dotyczyła *techników i innego średniego personelu* oraz *przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników*.

Tabela 1. Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów

Nazwa grupy	Miejsca pracy i aktywizacji zawodowej			
	CBOP		Internet	
	liczba	%	liczba	%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	418	0,5	2 301	10,2
Specjaliści	3 396	4,2	7 170	31,7
Technicy i inny średni personel	5 554	6,9	5 229	23,1
Pracownicy biurowi	7 821	9,7	2 007	8,9
Pracownicy usług i sprzedawcy	14 160	17,6	3 289	14,5
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	836	1,0	23	0,1
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15 312	19,0	1 030	4,6
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12 034	15,0	830	3,7
Pracownicy wykonujący prace proste	20 938	26,0	737	3,3
Razem	80 469	100,0	22 616	100,0

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Odwrotnie wyglądała sytuacja *pracowników wykonujących prace proste, robotników przemysłowych i rzemieślników*, a także *operatorów i monterów maszyn i urządzeń*. Dla tych grup miejsca pracy dostępne były głównie za sprawą urzędów pracy.

Zapotrzebowanie na *pracowników biurowych* było podobne w obu porównywanych źródłach wolnych miejsc pracy (9,7% w CBOP i 8,9% w Internecie).

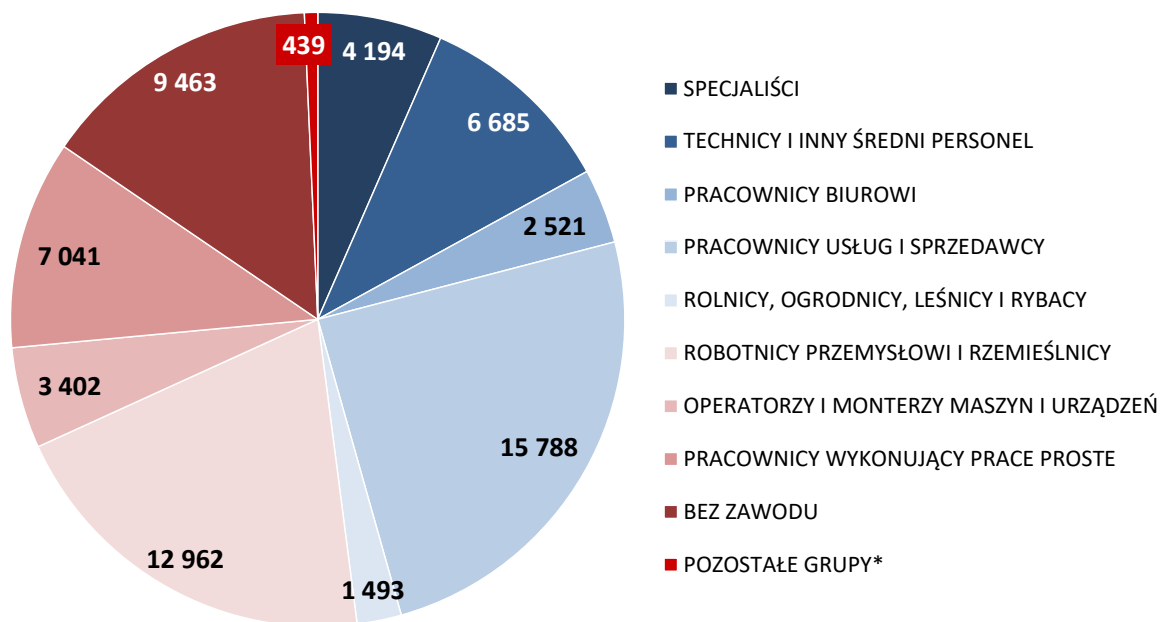
Zarówno w Internecie jak i urzędach pracy zaobserwowano znikomy popyt na pracę *rolników, ogrodników, leśników i rybaków* (1,0% w CBOP i 0,1% w Internecie).

Na poziome elementarnych grup zawodów w urzędach pracy najczęściej poszukiwani byli *robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle* (4864 miejsca) oraz *gospodarze budynków* (4454 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej). W Internecie najwięcej ogłoszeń o pracę dotyczyło osób z zawodami związanymi ze *sprzedażą* (sprzedawcy sklepowi – 2318 ogłoszeń, przedstawiciele handlowi – 1449 ogłoszeń, specjaliści ds. sprzedaży – 955 ogłoszeń, pracownicy ds. kredytów i pożyczek – 845 ogłoszeń), a także *programowaniem* (614 ogłoszeń).

3.3. Bezrobotni w końcu grudnia 2019 roku według zawodów

31 grudnia 2019 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego pozostawało **54 525 bezrobotnych mających zawód i 9463 osoby bez zawodu**, co stanowiło odpowiednio 85,2% i 14,8% bezrobotnych. Bezrobotnymi bez zawodu były przede wszystkim osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (64,3%, 6086 osób), średnim ogólnokształcącym (17,9%, 1693 osoby) oraz policealnym i średnim zawodowym (11,0%, 1044 osoby).

Wykres 5. Bezrobotni w wielkich grupach zawodów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu 2019 roku

* Do pozostałych grup należą: siły zbrojne i przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

Źródło: Jak wyżej.

Podobnie jak w latach wcześniejszych wśród osób, które miały zawód w powiatowych urzędach pracy najliczniej reprezentowane były grupy: *pracowników usług i sprzedawców* (24,7%) oraz *robotników przemysłowych i rzemieślników* (20,3%). Na niższym poziomie agregacji (elementarne grupy zawodów) najliczniej reprezentowane były osoby z grupy sprzedawcy sklepowi – 8232 osoby, tj. 15,1% bezrobotnych mających zawód.

Należy zwrócić uwagę, że posiadanie przez bezrobotnego danego zawodu nie zawsze jest równoznaczne z umiejętnościami i możliwością wykonywania określonej profesji. Najczęściej wynika to z długiej przerwy w wykonywaniu zawodu (41,4% ogółu bezrobotnych pozostaje w rejestrach powyżej roku), braku doświadczenia zawodowego (18,7% bezrobotnych)¹⁰, jak i przeciwwskazań zdrowotnych do wykonania zawodu lub niechęci do pracy w wynikającej z trudnych warunków pracy i niskiego poziomu wynagrodzeń (m.in. w zawodach kucharz, piekarz, robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, szwaczka).¹¹

Tabela 2. Bezrobotni według elementarnych grup zawodów w województwie kujawsko-pomorskim – stan w końcu 2019 roku (powyżej 1000 osób)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Zarejestrowani bezrobotni - stan w dniu 31.12.2019 r.		
		ogółem	długotrwale bezrobotni	
			liczba	udział w ogółem (w %)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	8 232	4 954	60,2
5120	Kucharze	2 010	1 262	62,8
5153	Gospodarze budynków	2 008	1 245	62,0
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1 372	760	55,4
7222	Ślusarze i pokrewni	1 349	682	50,6
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych*	1 240	720	58,1
5141	Fryzjerzy	1 211	695	57,4
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	1 181	584	49,4
9112	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne	1 150	740	64,3
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1 106	727	65,7
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1 095	409	37,4
7112	Murarze i pokrewni	1 052	523	49,7
0000	Bez zawodu	9 463	6 024	63,7

* Najliczniejszym zawodem w grupie jest zawód szkolny technik ekonomista – 1156 zarejestrowanych, w tym 673 osoby długotrwale bezrobotne (58,2%).

Źródło: Jak wyżej.

¹⁰ Sprawozdanie MRPiPS-01 o rynku pracy, zbiorczo za 2019 roku

¹¹ Wnioski z badania Barometr zawodów, <https://barometrzawodow.pl/>

Prawdopodobne jest też, że wysoki poziom bezrobocia w niektórych zawodach związany jest z wykonywaniem pracy nierejestrowanej (szara strefa). Jak wynika z badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, praca nierejestrowana często świadczona jest w takich obszarach, jak: prace ogrodniczo-rolne, usługi budowlane, usługi turystyczne i gastronomiczne, usługi fryzjerskie i kosmetyczne, opieka nad osobami zależnymi.¹²

W końcu 2019 roku ponad połowa (29 221 osób, 53,6%) bezrobotnych mających zawód była osobami długotrwale bezrobotnymi. Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia dotyczył głównie elementarnych grup zawodów wymienionych w tabeli 2. Osoby z wymienionymi zawodami stanowiły 42,2% ogółu bezrobotnych mających zawód oraz 45,5% długotrwale bezrobotnych.

Wśród grup elementarnych o liczbie zarejestrowanych ogółem powyżej 50 osób na długotrwale bezrobocie narażeni byli także:

- pracownicy domowej opieki osobistej – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 80,4% (82 długotrwale bezrobotnych),
- rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 78,5% (51 długotrwale bezrobotnych),
- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 76,3% (74 długotrwale bezrobotnych),
- maszyniści kotłów parowych i pokrewni – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 74,4% (58 długotrwale bezrobotnych),
- rolnicy upraw polowych – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 74,0% (214 długotrwale bezrobotnych),
- operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 72,7% (117 długotrwale bezrobotnych),
- zamiatacze i pokrewni – wskaźnik długotrwałego bezrobocia 70,3% (199 długotrwale bezrobotnych).

Długotrwale bezrobocie w znacznym stopniu dotyczyło osób bez zawodu, wśród których udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł 63,7% (6024 osób z 9463 bezrobotnych bez zawodu).

¹² *Praca nierejestrowana w Polsce w 2017 roku*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2019 rok.

3.4. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy i według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności

Cennym źródłem informacji o bezrobociu są także wyniki prowadzonego przez GUS Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Z uwagi na odmienną definicję osoby bezrobotnej¹³ w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz BAEL badania te są porównywalne w ograniczonym zakresie. Ponadto przekazane przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dane o strukturze zawodowej bezrobotnych według BAEL dotyczą jedynie osób poprzednio pracujących.

Z danych tych wynika, że w 2019 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało ponad dwukrotnie więcej bezrobotnych poprzednio pracujących niż wskazują na to badania BAEL.

Pomimo różnic metodologicznych struktura bezrobotnych zarejestrowanych i osób bezrobotnych zgodnie z definicją BAEL pod względem przynależności do wielkich grup zawodów była zbliżona. Grupami nadreprezentowanymi w urzędach pracy byli *pracownicy usług i sprzedawcy* (32,9% w PUP wobec 29,5% w BAEL) oraz *pracownicy wykonujący prace proste* (21,3% w PUP wobec 18,2% w BAEL). Zgodnie z metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych może to wskazywać na to, że osoby z takimi zawodami rejestrują się w PUP lecz nie są zainteresowane podjęciem pracy lub pracują w „szarej strefie”. Grupą niedoreprezentowaną w PUP byli: *pracownicy biurowi* (7,3% w PUP wobec 10,6% w BAEL). Może to oznaczać, że osoby z zawodami należącymi do tych grup często nie szukają pracy za pośrednictwem PUP.

¹³ W ramach BAEL do kategorii bezrobotnych zaliczane są osoby w wieku 15-74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (nie wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakiegokolwiek pracy przynoszącej dochód lub zarobek, tzn. nie były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, nie pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo nie prowadziły własnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, nie pomagały w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem),
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani i według BAEL w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów

Nazwa grupy	Bezrobotni poprzednio pracujący			
	PUP*		BAEL**	
	liczba	%	liczba	%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	660	1,2	300	1,2
Specjaliści	2 013	3,6	1 100	4,4
Technicy i inny średni personel	3 078	5,5	1 975	8,0
Pracownicy biurowi	4 094	7,3	2 625	10,6
Pracownicy usług i sprzedawcy	18 463	32,9	7 300	29,5
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	893	1,6	400	1,6
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	10 747	19,2	4 275	17,3
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4 223	7,5	2 250	9,1
Pracownicy wykonujący prace proste	11 939	21,3	4 500	18,2
Siły zbrojne	36	0,1	x	x
Razem	56 146	100,0	24 725	100,0

* średnia arytmetyczna ze stanów na koniec miesięcy

** średnia arytmetyczna z kwartałów

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

4. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

4.1. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów

W analizie zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych uwzględniane są elementarne grupy zawodów, dla których wartość wskaźnika struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy jest wyższa niż decyl pierwszy (D_1). Tak więc z analizy wyłączone jest 10% obserwacji najmniej licznych.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się poprzez łączne zastosowanie trzech wskaźników: dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia i płynności bezrobotnych.

Podstawowe zmienne wykorzystywane do budowy mierników używanych w monitoringu to:

$\overline{B}_t^k$ – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

$\overline{O}_t^k$ – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t

B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t

DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodników k w okresie t,

Wskaźnik struktury sumy bezrobotnych i ofert pracy:

$$WS_t^k = \frac{\bar{B}_t^k + \bar{O}_t^k}{\bar{B}_t + \bar{O}_t} = \frac{\frac{\sum_{m=1}^n B_m^k}{n} + O_{t-1}^k + \frac{NO_t^k}{n}}{\bar{B}_t + \bar{O}_t} > D_1$$

Zastosowanie powyższego wskaźnika ma na celu wyłączenie z analizy elementarnych grup zawodów stanowiących znikomy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych i ofert pracy.

Wskaźnika dostępności ofert pracy:

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Wskaźnik liczony jako: iloraz średniomiesięcznej liczby bezrobotnych w danej grupie zawodów, w badanym okresie i średniomiesięcznej liczby wolnych miejsc pracy dostępnych w PUP i Internecie w danej grupie zawodów, w badanym okresie. Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im niższa wartość wskaźnika, tym dostępność ofert pracy wyższa. **Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy.**

Miernik przyjmuje wartości z przedziału od zera do nieskończoności.

Wskaźnik = 0 – brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

Wskaźnik < 1 – przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

Wskaźnik > 1 – dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

Brak wartości – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów jest maksymalnie nadwyżkowa.

Wskaźnika długotrwałego bezrobocia:

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym).

Wskaźnik płynności bezrobotnych:

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik < 1 – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik $= 1$ – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

Wskaźnik > 1 – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.

Brak wartości – napływ jest równy zeru.

Tabela 4. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody	Wskaźnik dostępności oferty pracy (B/O_t^k)	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (WDB_t^k)	Wskaźnik płynności bezrobotnych (WPB_t^k)
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me^{14}$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub brak wartości	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Źródło: Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy.

Powyższe założenia powodują, że **tylko nieznaczna liczba zawodów przynależy do zawodów deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych**. Pozostałe zawody mają status nieokreślony.

Zgodnie z nową metodologią prowadzenia monitoringu zawodów jako **zawody deficytowe** określone są elementarne grupy zawodów, dla których liczba ofert pracy była wyższa niż liczba bezrobotnych ($B/O_t^k < 0,9$), odsetek długotrwale bezrobotnych był nieznaczny ($WDB_t^k \leq Me$, lub brak wartości), a odpływ bezrobotnych przewyższył ich napływ

¹⁴ Me – Mediana (wartość środkowa – 50% obserwacji ma wartość mniejszą, a 50% wartość większą).

w danym okresie sprawozdawczym ($WPB_t^k \geq 1$, lub brak wartości). W 2019 roku powyższe warunki spełniło 26 elementarnych grup zawodów (rok wcześniej – 27 grup).

Tabela 5. Elementarne grupy zawodów deficytowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki		
		bez- robotnych	miejsz pracy i aktywizacji zawodowej	dostęp- ności ofert pracy	długotrwa- łego bezro- bocia (w %)	płynności bezrobot- nych
deficyt						
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	171,25	340,75	0,50	47,53	1,08
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	16,33	175,92	0,09	42,86	1,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	109,67	136,67	0,80	38,64	1,05
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	87,25	98,83	0,88	35,87	1,00
2514	Programiści aplikacji	8,75	89,25	0,10	33,33	1,31
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	29,17	76,92	0,38	42,86	1,18
9612	Sortowacze odpadów	34,58	71,25	0,49	48,65	1,02
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	30,42	69,33	0,44	38,46	1,07
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	24,42	36,83	0,66	33,33	1,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	6,42	25,50	0,25	20,00	1,36
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani*	5,33	18,00	0,30	50,00	1,19
2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,83	17,58	0,05	0,00	1,33
2511	Analitycy systemów komputerowych	2,25	16,00	0,14	0,00	1,00
4313	Pracownicy obsługi płacowej	1,75	15,50	0,11	0,00	1,50
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	13,08	15,08	0,87	41,67	1,07
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	7,58	9,33	0,81	50,00	1,82
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	1,17	8,50	0,14	50,00	1,00
4322	Planiści produkcyjni	4,42	7,67	0,58	20,00	1,00
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	5,17	7,58	0,68	50,00	1,00
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	4,33	6,58	0,66	50,00	1,24
2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów	0,58	6,42	0,09	x	1,25
2295	Optometryści	0,08	5,25	0,02	x	1,00
5111	Stewardzi	0,17	2,92	0,06	x	1,00
2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	0,33	2,75	0,12	x	2,00
maksymalny deficyt						
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	0,00	9,83	0,00	x	x
2356	Instruktorzy technologii informatycznych	0,00	3,00	0,00	x	1,00

* dane statystyczne w tej grupie dotyczą zawodu hostessa.

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie danych udostępnionych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Wśród grup deficytowych największa średniomiesięczna liczba miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyła *operatorów maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych* – średnio w CBOP (PUP, OHP i EURES) i Internet 340,75 miejsc miesięcznie. Często poszukiwani byli także *pracownicy wykonujący dorywcze prace proste* (średnio w CBOP i Internet 175,92 miejsca miesięcznie).

Do grup deficytowych zaliczonych zostało, pięć **grup związanych z branżą informatyczną**, w której brakowało: programistów aplikacji, specjalistów do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowanych, analityków systemów komputerowych, projektantów aplikacji sieciowych i multimedii oraz instruktorów technologii informatycznych.

Deficyt dotyczył także **branży przemysłowej**, w której poza operatorami do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych poszukiwani byli także: inżynierowie ds. przemysłu i produkcji, kierownicy do spraw produkcji przemysłowej, planiści produkcyjni oraz operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni.

Utrzymywał się także deficyt **w branży medycznej** (lekarze specjaliści, optometryści, diagności laboratoryjni specjaliści, a także lekarze weterynarii specjaliści).

Poszukiwani byli także pracownicy ds. sprzedaży i pośrednictwa finansowo-ubezpieczeniowego. Wyniki innego badania – **Barometr zawodów** nie potwierdziły tego deficytu. Grupa ta z uwagi na specyfikę pracy (wymagane umiejętności sprzedażowe, wynagrodzenia uzależnione od wyników, dużą rotację pracowników oraz powtarzające się oferty pracy) sklasyfikowana została jako grupa zrównoważona.

Grupy zrównoważone to takie, w których liczba ofert pracy była zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych ($0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$), odsetek bezrobotnych długotrwale był nieznaczny ($WDB_t^k \leq Me$), a odpływ bezrobotnych przewyższał ich napływ w danym okresie sprawozdawczym ($WPB_t^k \geq 1$). W 2019 roku tylko 5 (rok wcześniej 4) grupy spełniły te warunki.

Wśród grup zrównoważonych największa średniomiesięczna liczba bezrobotnych jak i miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyła przedstawicieli handlowych (250 bezrobotnych i 235 miejsc). Stosunkowo wysoka liczba bezrobotnych jak i miejsc pracy, może wskazywać na rotacje pracowników w tych zawodach.

Tabela 6. Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki		
		bez-robotnych	miejsc pracy i aktywizacji zawodowej	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych
3322	Przedstawiciele handlowi	250,25	234,50	1,07	48,54	1,03
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	95,00	93,33	1,02	46,67	1,14
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	70,42	66,42	1,06	38,71	1,05
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	21,92	20,17	1,09	50,00	1,15
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	8,58	7,83	1,10	50,00	1,00

Źródło: Jak wyżej.

Zgodnie ze stosowaną definicją **zawody nadwyżkowe** charakteryzują się niższym zapotrzebowaniem niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie ($B/O_t^k > 1,1$, lub brak wartości), relatywnie wysokim poziomem długotrwałego bezrobocia ($WDB_t^k > Me$) oraz napływem bezrobotnych wyższym niż odpływ bezrobotnych ($WPB_t^k < 1$).

Tabela 7. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki		
		bez-robotnych	miejsc pracy i aktywizacji zawodowej	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych
nadwyżka						
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	84,92	18,17	4,67	55,06	0,98
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	68,50	37,75	1,81	54,05	0,95
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	55,00	31,67	1,74	52,63	0,99
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	24,33	7,00	3,48	52,00	0,96
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	22,67	2,33	9,71	52,00	0,97
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	13,42	0,67	20,12	57,14	0,91
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	2,83	2,08	1,36	60,00	0,33
5411	Strażacy	4,83	2,67	1,81	60,00	0,80
2641	Literaci i inni autorzy tekstów	3,25	1,42	2,29	75,00	0,50
3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	2,08	0,08	25,00	100,00	0,50
maksymalna nadwyżka						
5212	Uliczni sprzedawcy żywności	4,25	0,00	x	80,00	0,50
9520	Uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia)	4,33	0,00	x	100,00	0,67

Źródło: Jak wyżej.

W 2019 roku jako **grupy zawodów nadwyżkowych** zaklasyfikowanych zostało 12 grup (w 2018 roku – 30 grup). W grupach tych średnio pozostawało **0,5% ogółu bezrobotnych** z zawodem. Dla przykładu w grupie funkcjonariuszy celnych i ochrony granic, wśród których średniomiesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 2 osoby. Z uwagi na małą liczebność zarejestrowanych w tych grupach zawody te trudno nazwać nadwyżkowymi.

Z uwagi na brak miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dwie grupy sklasyfikowane zostały jako zawody maksymalnie nadwyżkowe.

4.2. Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w świetle badania Barometr zawodów

W poszukiwaniu pracownika ważną rolę odgrywa nie tylko posiadany przez kandydata do pracy zawód, ale także dodatkowe czynniki: gotowość do podjęcia pracy na proponowanych warunkach, doświadczenie zawodowe, dyspozycyjność, aktualne uprawnienia zawodowe i cechy indywidualne (odpowiedzialność, sumienność, kultura osobista). Zagadnienia te są niemierzalne, przez co nie mają odzwierciedlenia w danych ilościowych. Dlatego wnioskując na temat zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych dodatkowo należy posługiwać się wynikami jakościowego badania jakim jest Barometr zawodów.¹⁵ Celem badania **Barometr zawodów**, zrealizowanego w 2019 roku po raz piąty we wszystkich województwach, było określenie zapotrzebowania na pracowników określonych profesji na lokalnych i regionalnym rynku pracy w oparciu o wiedzę pracowników powiatowych przede wszystkim urzędów pracy.

Głównym **efektem badania były informacje o grupach zawodów, w których w 2020 roku mogą wystąpić problemy z pozyskaniem pracowników oraz grup charakteryzujących się nadwyżką osób poszukujących pracy**. W sierpniu, wrześniu i październiku 2019 roku w 20 powiatowych urzędach pracy z terenu województwa odbyły się panele eksperckie oceniające zapotrzebowanie na pracowników określonych profesji w roku 2020. Zgodnie z zakresem działania powiatowych urzędów pracy: Bydgoszcz oceniono łącznie z powiatem bydgoskim, Grudziądz z powiatem grudziądzkim i Włocławek z powiatem włocławskim. W sumie w panelach uczestniczyło 125 pracowników urzędów pracy, przede wszystkim byli to pośrednicy pracy (45 osób) i doradcy zawodowi (26 osób). W 14. powiatowych urzędach pracy w panelach brali udział zaproszeni goście, którzy reprezentowali Starostwa Powiatowe, agencje zatrudnienia, instytucje otoczenia biznesu oraz partnerów z obszaru edukacji.

¹⁵ Szczegóły dotyczące badania oraz wyniki *Barometru zawodów* dla wszystkich województwa i powiatów w kraju dostępne są na ogólnopolskiej stronie barometru: <https://barometrzwodow.pl/>. Raport dla województwa kujawsko-pomorskiego dostępny jest też na stronie internetowej WUP w Toruniu (<https://wuptorun.praca.gov.pl>) w zakładce Publikacje/Publikacje dotyczące rynku pracy.

Panele eksperckie prowadzone były jedynie w powiatach. Na poziomie województwa o przypisaniu danego zawodu do deficytu, równowagi lub nadwyżki decyduje algorytm, który zestawia ze sobą oceny powiatowe, dotyczące grup ocenionych w przynajmniej połowie powiatów (w województwie kujawsko-pomorskim grupa zawodów musiała zostać oceniona w minimum 12 powiatach). W zestawieniu wojewódzkim dotyczącym prognozy zapotrzebowania na zawody w 2020 roku znalazło się 157 ze 168 ocenianych grup.

W większości ocenianych grup zawodów (w 122 przypadkach) w 2020 roku na regionalnym rynku pracy relacja pomiędzy dostępnymi zasobami a zapotrzebowaniem na pracowników powinna **równoważyć się**.

Grupy zawodów ocenionych jako zrównoważone na regionalnym rynku pracy są bardzo różnorodne. Do kategorii tej należą m.in.:

- **operatorzy maszyn i pracownicy fizyczni** (pracownicy fizyczni, gospodarze obiektów, masarze i przetwórcy ryb, sprzątaczk i pokojowe, pomoce kuchenne, operatorzy maszyn: do produkcji papieru, wyrobów chemicznych, wyrobów cementowych i kamiennych),
- **grupy wymagające wysokich kwalifikacji zawodowych** (kierownicy, inżynierowie, farmaceuci, prawnicy, dentyści, nauczyciele (z wyłączeniem nauczycieli przedmiotów zawodowych), specjaliści m.in. ds. organizacji produkcji, marketingu i sprzedaży, rynku nieruchomości, finansów, programiści).
- **zawody wykonywane najczęściej w ramach działalności gospodarczej** (przedstawiciele handlowi, agenci ubezpieczeniowi, geodeci i kartografowie, architekci i urbaniści, fotografowie, instruktorzy rekreacji i sportu, pracownicy zajmujący się zwierzętami).

W skali województwa jako zawody **deficytowe** w 2020 roku sklasyfikowano **34 grupy**. **Braki kadrowe dotyczyć będą zarówno branż, w których deficyt pracowników widoczny jest w całym kraju** (budownictwo, przemysł, transport, opieka zdrowotna i gastronomia) **jak i w gałęziach gospodarki charakterystycznych dla wojewódzka kujawsko-pomorskiego:** przetwórstwo tworzyw sztucznych czy przemysł elektromaszynowy i drzewny.

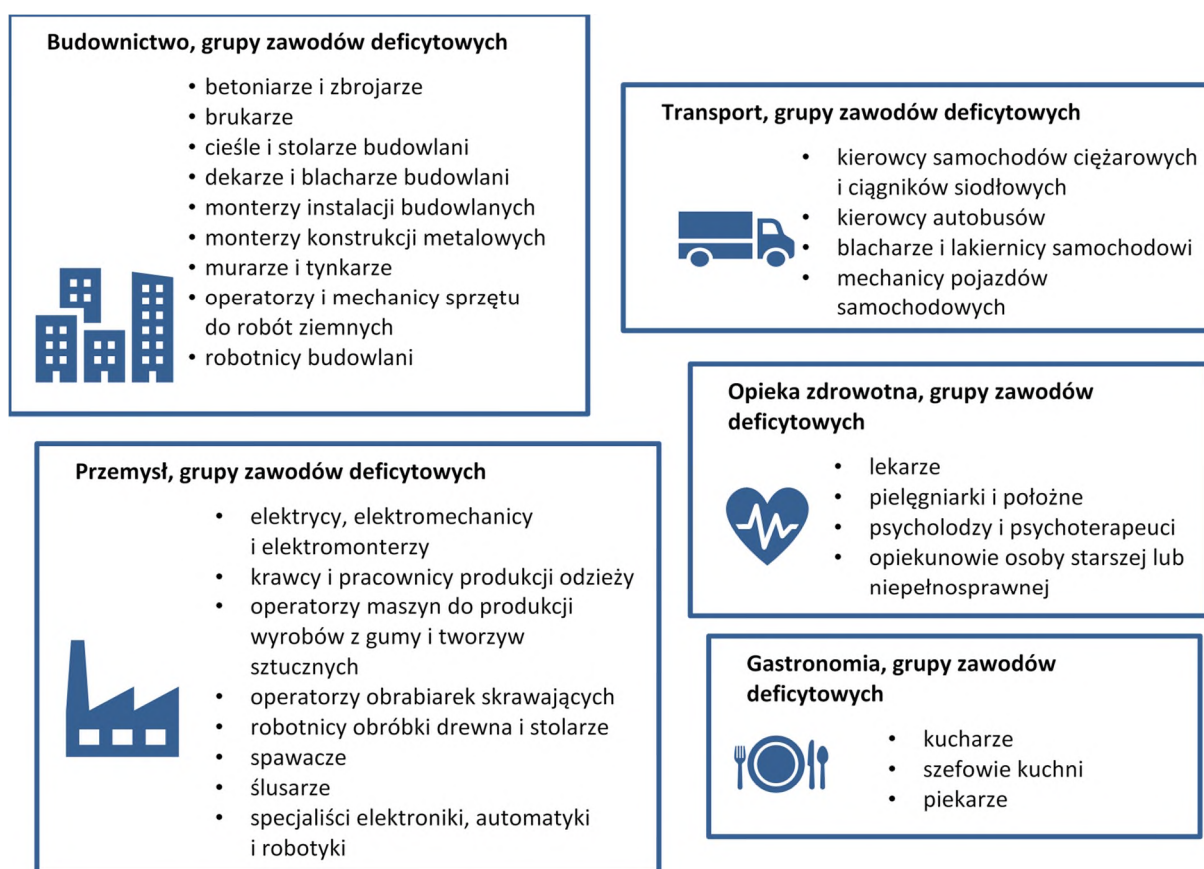
Braki kadrowe są też coraz bardziej widoczne **wśród nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz przedszkoli**. Problem ze znalezieniem pracowników wystąpić może też **w zawodach sfeminizowanych** takich jak **fryzjerzy i kosmetyczki**.

W niektórych powiatach przewidywano duże deficyty pracowników w grupach ocenionych w skali województwa jako zrównoważone, co jest związane z lokalną specjalizacją. I tak w powiecie chełmińskim wskazywano na duży deficyt tapicerów, w powiecie świeckim poszukiwani byli masarze i przetwórcy ryb, a w powiecie aleksandrowskim (z uwagi na leczniczo-uzdrowiskowy charakter powiatu) przewidywano znaczny niedobór fizjoterapeutów i masażyistów. W największym z miast regionu – Bydgoszczy – sytuacja ta dotyczyła kadry wysoko wykwalifikowanej: inżynierów mechaników, projektantów

i administratorów baz danych, programistów oraz monterów maszyn i urządzeń i magazynierów.

Głównym powodem możliwego deficytu osób poszukujących pracy jest brak wykwalifikowanej kadry oraz rozbieżność pomiędzy oferowanymi warunkami zatrudnienia a oczekiwaniami osób gotowych podjąć pracę. Niezależnie od branży widoczne są **trudności z obsadzeniem stanowisk z niskim poziomem wynagrodzenia i o zmianowym charakterze pracy**. W wielu zawodach proponowane wynagrodzenie jest zbyt niskie w stosunku do wykonywanej pracy i możliwości pozyskania dochodu z innych źródeł (zatrudnienie w szarej strefie, świadczenia socjalne).

Grafika 2. Branże narażone na deficyt pracowników w województwie kujawsko-pomorskim w 2020 roku

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie wyników Barometru zawodów

W województwie kujawsko-pomorskim w 2020 roku **nadwyżka** pracowników prognozowana jest tylko w **3 grupach** zawodów: ekonomiści, filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy oraz specjaliści technologii żywności i żywienia. W ramach grup nadwyżkowych oceniane były takie popularne na terenie województwa kierunki kształcenia ponadpodstawowego jak: technik ekonomista i technik technologii żywności.

5. Analiza rynku edukacyjnego

Analiza rynku edukacyjnego została przeprowadzona na podstawie informacji z Systemu Informacji Oświatowej przekazanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dane o absolwentach w roku szkolnym 2018/2019 oraz szkołach i uczniach w roku szkolnym 2019/2020 według stanu w dniu 30 września 2019 roku wygenerowane zostały w kwietniu 2020 roku.

W 2019 roku szkoły ponadgimnazjalne 22 228 osób. Rok szkolny 2018/2019 był drugim rokiem obowiązywania nowego ustroju szkolnego wprowadzonego ustawą Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 roku poz. 1148 t.j.). Podstawowymi założeniami reformy edukacji była likwidacja gimnazjów i powrót do 8-letniej szkoły podstawowej, a także modyfikacja szkolnictwa zawodowego. W miejsce likwidowanych 3-letnich zasadniczych szkół zawodowych powstały szkoły branżowe I stopnia, w ramach których działały oddziały III klas zasadniczych szkół zawodowych.

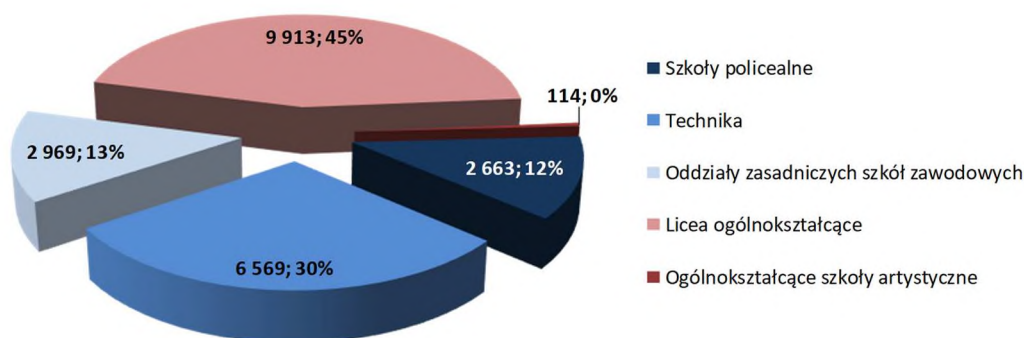
Tabela 8. Absolwenci w roku szkolnym 2018/2019 oraz uczniowie w roku szkolnym 2019/2020 w województwie kujawsko-pomorskim

Typ szkoły	Absolwenci				Uczniowie	
	rok szkolny					
	2017/2018	2018/2019				2019/2020
		razem	zmiana do 2018			
			liczba	%		
Szkoła policealna	4 096	2 663	-1 433	-35,0	11 374	
Technikum	6 252	6 569	317	5,1	38 416	
Oddziały zasadniczych szkół zawodowych	3 086	2 969	-117	-3,8	x	
Szkoła branżowa I stopnia	x	x	x	x	13 109	
Liceum sztuk plastycznych	78	55	-23	-29,5	491	
Ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia	29	31	2	6,9	246	
Ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych	40	28	-12	-30,0	91	
Szkoły zawodowe razem	13 588	12 315	-1 273	-9,4	53 823	
Liceum ogólnokształcące	9 793	9 913	120	1,2	38 346	
Szkoły ponadgimnazjalne/ponadpodstawowe razem	23 381	22 228	-1 153	-4,9	85 429	

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej.

Ponad połowę absolwentów (12 315 osób – 55,4%) stanowiły osoby kończące szkoły zawodowe, umożliwiające przystąpienie do egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe (oddziały zasadniczych szkół zawodowych, technika, szkoły policealne, szkoły artystyczne). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli absolwenci techników – 6569 osób (53,3% absolwentów szkół zawodowych i 29,6% ogółu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych). Absolwenci liceów ogólnokształcących – 9913 osób, stanowili 44,6% ogółu absolwentów.

Wykres 6. Struktura (w %) absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według poziomu kształcenia

Źródło: Jak wyżej.

W ciągu roku liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zmniejszyła się o 4,9%, 1153 osoby. Najsilniejszy spadek dotyczył osób kończących szkoły policealne (35,0%). W przypadku techników oraz liceów ogólnokształcących liczba absolwentów wzrosła (odpowiednio o: 5,1% i 1,2%).

W roku szkolnym 2019/2020 dalszą naukę rozpoczęli zarówno absolwenci klas III gimnazjum jak i 8 klas szkoły podstawowej. Wymagało to powstania, nowych typów szkół ponadpodstawowych przeznaczonych dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej. Były to: 4-letnie licea ogólnokształcące i 5-letnie technika. Wprowadzone zmiany spowodowały, że w roku szkolnym 2019/2020 w liceach ogólnokształcących kształcenie odbywało się w cyklu trzyletnim (dla absolwentów gimnazjum) lub czteroletnim (dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej), a w technikach w cyklu czteroletnim (dla absolwentów gimnazjum) i pięcioletnim (dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej).

Kształcenie absolwentów gimnazjów prowadzone było w dotychczasowych szkołach ponadgimnazjalnych z wyjątkiem zlikwidowanych zasadniczych szkół zawodowych, zastąpionych przez szkoły branżowe I stopnia. W omawianym okresie w szkołach branżowych nie było już oddziałów zasadniczych szkół zawodowych, które ostatni absolwenci ukończyli w 2019 roku.

W końcu września 2019 roku w szkołach ponadpodstawowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego **uczyły się 102 073** osoby. W odniesieniu do roku szkolnego 2018/2019 liczba uczniów zwiększyła się o 16 644 osoby, tj. 19,5%. Wzrost ten był bezpośrednim wynikiem zmian w systemie oświaty i rozpoczęciem nauki w szkołach ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020 tzw. „podwójnego rocznika” (absolwentów zlikwidowanych gimnazjów i 8 klas szkoły podstawowej).

5.1. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych według kierunków kształcenia

W danych o absolwentach według zawodów, inaczej niż w latach wcześniejszych wykazane są wszystkie osoby, które ukończyły dany kierunek kształcenia, niezależnie od tego czy zdały czy nie zdały egzaminów zawodowych. Dodatkowo każda osoba wykazywana jest tyle razy ile kierunków kształcenia ukończyła, co oznacza że liczba absolwentów według zawodów (13 394 osoby) jest większa od ogólnej liczby absolwentów (12 315 osób). Sytuacja ta w szczególności dotyczy szkół policealnych, w których liczba absolwentów ogółem wyniosła 2663 osoby a według zawodów 3871 osób.

W 2019 roku absolwenci szkół zawodowych z terenu województwa kujawsko-pomorskiego ukończyli kształcenie w 111 zawodach. Absolwenci techników reprezentowali 51 kierunków kształcenia, w oddziałach zasadniczych szkół zawodowych prowadzonych w ramach branżowych szkół I stopnia 36 kierunków, a w szkołach policealnych 28 kierunków.

Absolwenci techników (6414 osób) najczęściej kończyli kształcenie w zawodach:

- *technik informatyk* – 838 osób (13,1%),
- *technik logistyk* – 720 osób (11,2%),
- *technik ekonomista* – 653 osoby (10,2%),
- *technik żywienia i usług gastronomicznych* – 644 osoby (10,0%),
- *technik pojazdów samochodowych* – 304 osoby (4,7%),
- *technik mechatronik* – 274 osoby (4,3%),
- *technik hotelarstwa* – 256 osób (4,0%).

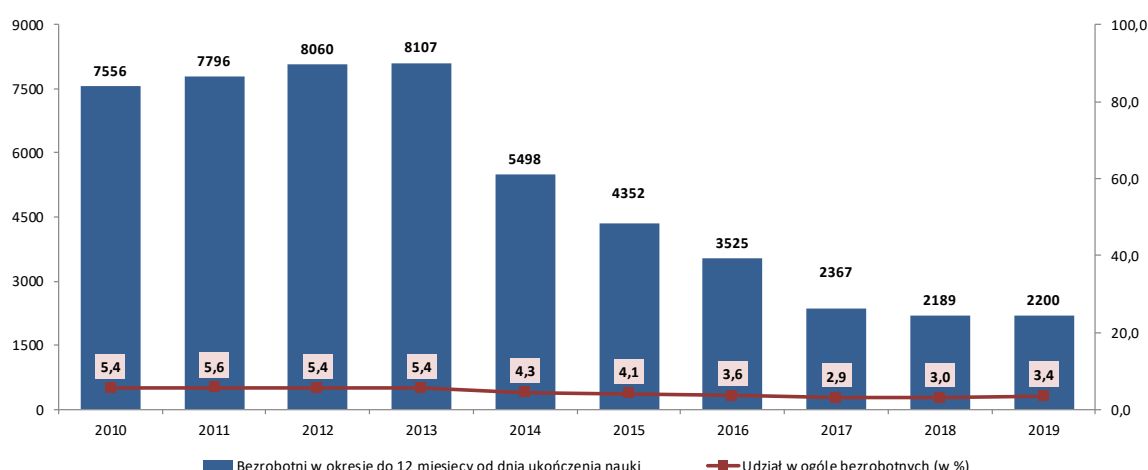
Szkoły policealne (3871 osób) najczęściej reprezentowały osoby kończące takie kierunki jak: *opiekun medyczny* (569 osób), *technik administracji* (511 osób), *technik bezpieczeństwa i higieny pracy* (433 osoby), *technik usług kosmetycznych* (419 osób) oraz *technik masażysta* (243 osoby). Osoby z tymi zawodami stanowiły 56,2% uczniów szkół policealnych w województwie kujawsko-pomorskim.

W 2019 roku absolwenci **oddziałów zasadniczych szkół zawodowych** (2995 osób) najczęściej kończyli kształcenie jako: *mechanicy pojazdów samochodowych* (437 osób, 14,6%), *kucharze* (420 osób, 14,0%), *sprzedawcy* (400 osób, 13,4%) i *fryzjerzy* (376 osób, 12,6%).

5.2. Absolwenci na wojewódzkim rynku pracy¹⁶

W końcu 2019 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało 2200 bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki – 3,4% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej 3,0%). W porównaniu z końcem 2018 roku liczba bezrobotnych absolwentów zwiększyła się o 11 osób (0,5%, przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 11,8%).

Wykres 7. Liczba i udział (w %) bezrobotnych absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu okresu

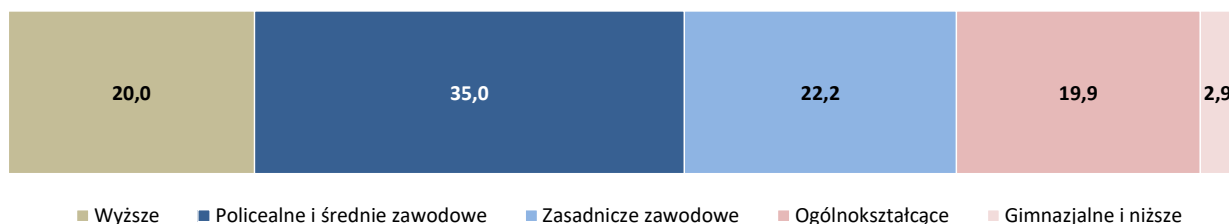
Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

Wśród bezrobotnych absolwentów dominują osoby młode do 25 roku życia – 84,8%. Połowa bezrobotnych absolwentów to osoby, które dotychczas nie pracowały (49,4%). Liczną grupę stanowiły także osoby krótko pracujące przed rejestracją w PUP (25,2% – nie dłużej niż rok).

Bezrobotni absolwenci (osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) **charakteryzują się zdecydowanie wyższym poziomem wykształcenia niż ogół bezrobotnych.** W ogóle bezrobotnych najliczniejszą grupą były osoby z wykształceniem *gimnazjalnym i niższym* (32,0%), które wśród bezrobotnych absolwentów stanowiły jedynie 2,9%. Bezrobotni absolwenci najczęściej legitymowali się wykształceniem *policealnym i średnim zawodowym* – 35,0% (771 osób).

¹⁶ Szczegółowe informacje nt. bezrobocia wśród absolwentów regionalnych szkół ponadgimnazjalnych i wyższych prezentować będą opracowania WUP w Toruniu pt.: „Bezrobotni absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku” oraz „Bezrobotni absolwenci szkół wyższych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku”. Elektroniczna wersja obu publikacji będzie dostępna w III kwartale 2019 roku na stronie internetowej <http://wuptorun.praca.gov.pl/> w zakładce Publikacje/Publikacje dotyczące rynku pracy.

Wykres 8. Struktura (w %) bezrobotnych absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim według poziomu wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2019 roku

Źródło: Opracowanie WUP w Toruniu na podstawie: Bezrobotni oraz poszukujący pracy według czasu pozostawania bez pracy, wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy, Załącznika 1 do Sprawozdania MRPiPS-01 o rynku pracy.

Z danych przekazanych przez powiatowe urzędy pracy wynika, że w końcu grudnia 2019 roku w ewidencji osób bezrobotnych pozostawało 1657 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z terenu województwa. Porównując te dane z danymi przekazanymi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na temat absolwentów można zauważyć, że w końcu 2019 roku **w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego pozostawał co 24. absolwent liceów ogólnokształcących** (rok wcześniej co 22. absolwent) i **co 10. absolwentów szkół zawodowych** (rok wcześniej co 12. absolwent).

W najgorszej sytuacji znalazły się osoby kończące zasadnicze szkoły zawodowe, wśród których średnio co 6. absolwent w końcu 2019 roku pozostawał w ewidencji powiatowych urzędów pracy jako osoba bezrobotna.

Spis wykresów, tabel i map w tekście

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia (w %) w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2007-2019. Stan w końcu grudnia	10
Wykres 2. Najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych zarejestrowanych w województwie kujawsko-pomorskim w końcu grudnia 2019 roku	12
Wykres 3. Struktura (w %) bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2019 roku	12
Wykres 4. Bezrobotni nowo zarejestrowani oraz dostępne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów	14
Wykres 5. Bezrobotni w wielkich grupach zawodów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu 2019 roku	16
Wykres 6. Struktura (w %) absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według poziomu kształcenia	30
Wykres 7. Liczba i udział (w %) bezrobotnych absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim. Stan w końcu okresu	32
Wykres 8. Struktura (w %) bezrobotnych absolwentów w województwie kujawsko-pomorskim według poziomu wykształcenia. Stan w dniu 31.12.2019 roku	33

Spis grafik

Grafika 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w końcu grudnia 2019 roku	11
Grafika 2. Branże narażone na deficyt pracowników w województwie kujawsko-pomorskim w 2020 rok	28

Spis tabel

Tabela 1. Miejsca pracy dostępne w Centralnej Bazie Ofert Pracy i w Internecie w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów	15
Tabela 2. Bezrobotni według elementarnych grup zawodów w województwie kujawsko-pomorskim – stan w końcu 2019 roku (powyżej 1000 osób)	17
Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani i według BAEL w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według wielkich grup zawodów.....	20
Tabela 4. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych	22
Tabela 5. Elementarne grupy zawodów deficytowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	23
Tabela 6. Elementarne grupy zawodów zrównoważonych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	25
Tabela 7. Elementarne grupy zawodów nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	25
Tabela 8. Absolwenci w roku szkolnym 2018/2019 oraz uczniowie w roku szkolnym 2018/2019 w województwie kujawsko-pomorskim.....	29

Aneks statystyczny

Tabela 1.	Bezrobotni, miejsca pracy (PUP i Internet) oraz mierniki stosowane w monitoringu zawodów w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 roku według elementarnych grup zawodów	37
Tabela 2.	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2018/2019 według zawodów i powiatów	48

Tabela 1. Bezrobotni, miejsca pracy (CBOP i Internet) oraz mierniki stosowane w monitoringu zawodów w województwie kujawsko-pomorskim w 2019 r. według elementarnych grup zawodów

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsc pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro-bocia (w %)	płynności bezrobot-nych	
0110	Oficerowie sił zbrojnych	3	0	x	25,00	0,33	-
0210	Podoficerowie sił zbrojnych	0	0	x	0,00	0,00	-
0310	Żołnierze szeregowi	20	0	x	27,27	0,98	-
1111	Przedstawiciele władz publicznych	0	0	x	0,00	0,50	-
1112	Wyżsi urzędnicy administracji rządowej	1	0	x	x	x	-
1113	Wyżsi urzędnicy władz samorządowych	1	0	x	x	3,00	-
1114	Zawodowi działacze organizacji członkowskich	1	0	x	100,00	1,00	-
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	56	15	3,65	38,33	0,87	-
1211	Kierownicy do spraw finansowych	6	26	0,25	20,00	1,36	deficyt
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	9	2	5,67	71,43	1,44	-
1213	Kierownicy do spraw strategii i planowania	25	8	3,08	65,38	1,11	-
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	26	27	0,98	76,47	2,05	-
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	42	41	1,01	52,63	1,05	-
1222	Kierownicy do spraw reklamy i public relations	2	0	x	0,00	0,20	-
1223	Kierownicy do spraw badań i rozwoju	3	1	1,94	100,00	1,50	-
1311	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	2	0	9,50	50,00	0,67	-
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	24	37	0,66	33,33	1,00	deficyt
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	18	29	0,63	50,00	0,91	-
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	21	25	0,83	54,55	1,06	-
1330	Kierownicy do spraw technologii informatycznych i telekomunikacyjnych	4	11	0,40	50,00	0,86	-
1341	Kierownicy w instytucjach opieki nad dziećmi	0	0	5,00	0,00	0,50	-
1342	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	0	0	2,00	x	1,00	-
1343	Kierownicy w instytucjach opieki nad osobami starszymi	0	0	x	0,00	0,00	-
1344	Kierownicy w instytucjach pomocy społecznej	0	0	4,00	x	1,00	-
1345	Kierownicy w instytucjach edukacyjnych	2	0	24,00	0,00	1,00	-
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	4	32	0,12	25,00	0,83	-
1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	10	3	3,31	66,67	1,50	-
1411	Kierownicy w hotelarstwie	9	2	4,86	55,56	1,11	-
1412	Kierownicy w gastronomii	21	11	1,97	30,00	0,87	-
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym	70	66	1,06	38,71	1,05	równowaga
1431	Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i rozrywki	3	1	3,08	50,00	1,11	-
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	71	12	5,81	34,85	1,14	-
2111	Fizycy i astronomowie	11	0	x	40,00	1,06	-
2113	Chemicy	32	0	96,50	51,52	1,18	-
2114	Specjaliści nauk o Ziemi	45	1	67,50	42,22	1,07	-
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	19	3	6,31	36,84	0,97	-
2131	Biolodzy i pokrewni	54	1	59,27	26,79	1,11	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	95	5	17,55	47,56	1,15	-
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	55	4	15,60	55,77	1,00	-
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	29	77	0,38	42,86	1,18	deficyt
2142	Inżynierowie budownictwa	50	36	1,39	34,69	0,98	-
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	42	11	3,98	27,27	0,89	-
2144	Inżynierowie mechanicy	60	50	1,20	45,28	1,13	-
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	44	5	9,26	39,53	0,96	-
2146	Inżynierowie górnictwa i metalurgii	2	1	1,29	0,00	1,00	-
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	51	38	1,35	27,78	1,01	-
2151	Inżynierowie elektrycy	14	34	0,42	54,55	1,00	-
2152	Inżynierowie elektronicy	19	10	1,88	34,78	0,93	-
2153	Inżynierowie telekomunikacji	19	16	1,23	42,86	1,28	-
2161	Architekci	28	2	14,78	12,90	1,06	-
2162	Architekci krajobrazu	13	0	37,75	10,00	1,11	-
2163	Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży	16	10	1,52	33,33	1,36	-
2164	Urbaniści i inżynierowie ruchu drogowego	4	0	24,00	50,00	1,25	-
2165	Kartografowie i geodeci	17	1	20,60	45,45	1,21	-
2166	Projektanci grafiki i multimediów	45	23	1,93	54,29	1,16	-
2211	Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	21	1	41,67	14,29	1,04	-
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	1	9	0,14	50,00	1,00	deficyt
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	78	18	4,30	48,78	1,05	-
2222	Pielęgniarki z tytułem specjalisty	1	1	0,35	x	1,00	-
2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	14	1	28,17	72,73	1,39	-
2232	Położne z tytułem specjalisty	0	0	x	0,00	0,00	-
2240	Specjaliści do spraw ratownictwa medycznego	2	0	x	0,00	1,33	-
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	9	8	1,10	50,00	1,00	równowaga
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	0	10	0,00	x	x	max deficyt
2261	Lekarze dentyści bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	2	1	2,08	0,00	0,82	-
2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	0	0	x	x	2,00	-
2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	5	3	1,58	25,00	0,82	-
2272	Diagności laboratoryjni specjaliści	0	3	0,12	x	2,00	deficyt
2281	Farmaceuci bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	3	18	0,14	0,00	0,93	-
2282	Farmaceuci specjaliści	3	0	x	0,00	1,20	-
2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	33	12	2,66	59,26	1,16	-
2292	Fizjoterapeuci	39	12	3,29	37,84	1,03	-
2293	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	12	2	7,32	18,18	1,15	-
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	11	3	4,06	22,22	0,97	-
2295	Optometryści	0	5	0,02	x	1,00	deficyt
2299	Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	49	7	7,30	35,42	0,96	-
2310	Nauczyciele akademicy	9	0	53,00	57,14	1,56	-
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	14	17	0,84	77,78	1,22	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	265	26	10,39	50,00	1,11	-
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	108	22	4,94	46,94	0,95	-
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	97	27	3,57	52,22	1,01	-
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	3	0	30,00	66,67	3,00	-
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	12	8	1,49	44,44	1,06	-
2353	Lektorzy języków obcych	4	14	0,29	33,33	0,90	-
2354	Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	0	0	x	x	1,00	-
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	4	2	2,44	40,00	1,00	-
2356	Instruktorzy technologii informatycznych	0	3	0,00	x	1,00	max deficyt
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	441	25	17,62	47,65	1,07	-
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	62	39	1,58	15,28	1,01	-
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	36	25	1,47	56,25	1,01	-
2413	Analitycy finansowi	121	21	5,77	48,31	1,01	-
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	361	28	12,93	33,24	1,05	-
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	489	37	13,11	47,40	1,07	-
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	86	89	0,96	51,35	1,11	-
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	6	6	0,96	16,67	0,83	-
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	165	51	3,26	54,17	1,12	-
2432	Specjaliści do spraw public relations	3	0	8,50	100,00	2,00	-
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	110	137	0,80	38,64	1,05	deficyt
2434	Specjaliści do spraw sprzedaży z dziedziny technologii teleinformatycznych	1	15	0,08	100,00	x	-
2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	21	20	1,03	50,00	0,92	-
2511	Analitycy systemów komputerowych	2	16	0,14	0,00	1,00	deficyt
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	9	13	0,68	62,50	0,92	-
2513	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów	1	6	0,09	x	1,25	deficyt
2514	Programiści aplikacji	9	89	0,10	33,33	1,31	deficyt
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	50	14	3,54	47,73	1,14	-
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	6	10	0,67	28,57	0,95	-
2522	Administratorzy systemów komputerowych	5	22	0,23	100,00	1,33	-
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	17	14	1,22	64,29	1,15	-
2529	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani	1	18	0,05	0,00	1,33	deficyt
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	4	7	0,66	50,00	1,24	deficyt
2612	Sędziowie	0	0	x	x	1,00	-
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	107	13	8,47	42,61	0,99	-
2621	Archiwiści i muzealnicy	22	8	2,89	31,82	0,98	-
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	22	20	1,09	50,00	1,15	równowaga
2631	Ekonomiści	182	6	31,67	51,72	1,10	-
2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	88	0	x	50,65	1,18	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejszc pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	153	0	919,50	50,00	1,11	-
2634	Psycholodzy i pokrewni	25	9	2,81	33,33	1,19	-
2635	Specjaliści do spraw społecznych	77	6	13,50	65,08	1,15	-
2636	Duchowni i osoby konsekrowane	1	0	x	100,00	x	-
2641	Literaci i inni autorzy tekstów	3	1	2,29	75,00	0,50	nadwyżka
2642	Dziennikarze	42	4	11,63	39,02	1,05	-
2643	Filolodzy i tłumacze	147	12	12,50	48,84	1,12	-
2651	Artyści plastycy	32	0	96,25	30,30	1,00	-
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	13	1	20,12	57,14	0,91	nadwyżka
2653	Choreografowie i tancerze	2	0	4,50	100,00	2,00	-
2654	Producenci filmowi, reżyserzy i pokrewni	2	0	x	33,33	0,91	-
2655	Aktorzy	2	0	x	0,00	1,00	-
2656	Prezenterzy radiowi, telewizyjni i pokrewni	4	0	10,40	50,00	1,00	-
2659	Twórcy i artyści gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0	x	x	1,00	-
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	153	11	13,40	48,05	0,99	-
3112	Technicy budownictwa	245	32	7,73	48,93	1,13	-
3113	Technicy elektrycy	96	9	10,19	45,88	1,06	-
3114	Technicy elektronicy i pokrewni	88	25	3,49	33,70	1,05	-
3115	Technicy mechanicy	522	74	7,06	40,08	1,05	-
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	75	2	47,37	70,59	1,25	-
3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	2	1	2,50	100,00	1,50	-
3118	Kreślarze	8	0	30,67	50,00	1,22	-
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	372	100	3,71	49,43	1,07	-
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	9	8	1,15	40,00	1,06	-
3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	20	3	5,88	35,29	1,15	-
3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	16	3	4,85	53,85	1,28	-
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	8	9	0,81	50,00	1,82	deficyt
3133	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów w przemyśle chemicznym	3	0	x	50,00	1,11	-
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	14	13	1,09	23,53	0,92	-
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	2	8	0,31	0,00	0,71	-
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	547	1	437,73	56,98	1,09	-
3143	Technicy leśnictwa	18	0	109,50	16,67	1,06	-
3144	Technicy technologii żywności	317	8	40,44	56,76	1,08	-
3151	Pracownicy służb technicznych żeglugi	2	0	9,00	100,00	1,00	-
3152	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	12	0	x	35,71	1,06	-
3153	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	6	2	3,83	50,00	1,40	-
3154	Kontrolerzy ruchu lotniczego i personel pokrewny	1	0	x	0,00	1,00	-
3211	Operatorzy aparatury medycznej	10	2	4,46	62,50	1,43	-
3212	Technicy analityki medycznej	4	0	49,00	66,67	1,22	-
3213	Technicy farmaceutyczni	51	7	7,80	33,96	0,99	-
3214	Technicy medyczni i dentyści	23	2	9,71	52,00	0,97	nadwyżka
3220	Dietetycy i żywieniowcy	384	3	118,15	64,29	1,17	-
3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	5	1	7,37	42,86	0,78	-
3240	Technicy weterynarii	37	5	8,15	28,21	0,95	-
3251	Asystenci dentyści	33	3	9,54	48,57	1,06	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejszc pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
3252	Środowiskowi pracownicy ochrony zdrowia	0	0	0,00	x	x	-
3253	Optycy okularowi	6	1	4,67	50,00	0,86	-
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	81	12	6,68	45,59	1,10	-
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	145	10	14,26	59,20	1,17	-
3256	Ratownicy medyczni	14	7	2,09	20,00	0,91	-
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	146	54	2,69	65,08	1,20	-
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	5	23	0,22	50,00	0,78	-
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	34	112	0,30	58,82	1,11	-
3313	Księgowi	160	61	2,64	54,55	1,11	-
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1385	8	167,82	58,06	1,13	-
3315	Rzeczoznawcy (z wyłączeniem majątkowych)	3	2	1,36	60,00	0,33	nadwyżka
3321	Agenci ubezpieczeniowi	31	53	0,59	58,06	1,11	-
3322	Przedstawiciele handlowi	250	235	1,07	48,54	1,03	równowaga
3323	Zaopatrzeniowcy	69	37	1,88	59,70	1,11	-
3324	Pośrednicy handlowi	9	0	35,33	50,00	0,88	-
3331	Spedytorzy i pokrewni	161	65	2,47	22,89	1,03	-
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	4	5	0,96	0,00	0,88	-
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	5	23	0,23	75,00	1,40	-
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	5	7	0,76	50,00	0,83	-
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	36	21	1,67	22,58	1,14	-
3341	Kierownicy biura	8	0	32,33	37,50	1,22	-
3342	Sekretarze prawni	1	1	1,71	100,00	x	-
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	380	74	5,10	55,10	1,11	-
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	15	5	2,97	43,75	0,93	-
3351	Funkcjonariusze celni i ochrony granic	2	0	25,00	100,00	0,50	nadwyżka
3352	Urzędnicy do spraw podatków	1	5	0,23	100,00	1,00	-
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	5	8	0,68	50,00	1,00	deficyt
3355	Policjanci	11	2	7,06	70,00	1,06	-
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	3	35	0,08	20,00	0,83	-
3357	Funkcjonariusze służb specjalnych	0	0	x	x	2,00	-
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	4	1	5,30	60,00	1,67	-
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	7	3	2,19	66,67	1,33	-
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	246	102	2,41	56,97	1,06	-
3421	Sportowcy i dżokeje	3	0	31,00	33,33	1,00	-
3422	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	8	2	3,48	33,33	1,05	-
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	13	8	1,73	18,18	1,13	-
3431	Fotografowie	70	1	84,30	49,21	1,07	-
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	99	6	17,46	48,78	1,07	-
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	21	4	4,79	37,04	0,85	-
3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	171	9	18,68	31,75	0,96	-
3435	Aktorzy cyrkowi i pokrewni	0	0	x	x	x	-
3436	Muzycy i pokrewni	14	1	21,37	31,58	0,76	-
3437	Tancerze	1	0	x	0,00	1,00	-
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	24	7	3,48	52,00	0,96	nadwyżka
3511	Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	20	2	9,42	18,18	1,00	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsc pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	266	26	10,08	44,58	1,10	-
3513	Operatorzy sieci i systemów komputerowych	10	3	3,77	75,00	1,45	-
3514	Technicy sieci internetowych	4	2	2,00	50,00	1,14	-
3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	10	4	2,73	33,33	1,19	-
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	14	2	6,54	54,55	1,26	-
4110	Pracownicy obsługi biurowej	991	308	3,22	50,77	1,08	-
4120	Sekretarki (ogólne)	73	33	2,24	40,00	1,12	-
4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	9	1	7,06	62,50	1,75	-
4132	Operatorzy wprowadzania danych	12	16	0,75	30,77	0,92	-
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	81	15	5,28	53,16	1,16	-
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	8	6	1,48	33,33	1,18	-
4213	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	3	0	41,00	0,00	1,15	-
4214	Windykatorzy i pokrewni	21	10	2,10	34,62	0,92	-
4221	Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	93	7	13,25	50,57	1,07	-
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	13	15	0,87	41,67	1,07	deficyt
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	36	3	14,33	78,57	1,55	-
4224	Recepcjoniści hotelowi	218	8	27,59	35,02	1,03	-
4225	Pracownicy biur informacji	3	0	18,50	50,00	2,00	-
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	110	42	2,61	40,57	0,95	-
4227	Ankieterzy	6	2	3,72	80,00	1,00	-
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	152	50	3,04	53,47	1,06	-
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	23	35	0,64	66,67	1,00	-
4313	Pracownicy obsługi płacowej	2	16	0,11	0,00	1,50	deficyt
4321	Magazynierzy i pokrewni	605	502	1,21	48,33	1,09	-
4322	Planiści produkcyjni	4	8	0,58	20,00	1,00	deficyt
4323	Pracownicy do spraw transportu	57	19	2,95	60,34	1,04	-
4411	Pomocnicy biblioteczni	1	2	0,85	100,00	1,00	-
4412	Listonosze i pokrewni	69	9	7,71	57,81	1,09	-
4413	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	1	0	15,00	0,00	1,00	-
4414	Technicy archiwistki i pokrewni	6	4	1,79	42,86	0,79	-
4415	Pracownicy działów kadr	16	16	0,99	64,29	1,13	-
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	52	19	2,76	52,38	1,30	-
5111	Stewardzi	0	3	0,06	x	1,00	deficyt
5112	Konduktorzy i pokrewni	28	2	12,63	63,64	1,12	-
5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	4	0	10,50	33,33	1,50	-
5120	Kucharze	2163	153	14,13	62,79	1,11	-
5131	Kelnerzy	447	75	5,92	50,00	1,11	-
5132	Barmani	181	16	11,47	59,49	1,14	-
5141	Fryzjerzy	1293	48	26,94	57,39	1,09	-
5142	Kosmetyczki i pokrewni	236	51	4,60	49,54	1,06	-
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	10	2	4,83	50,00	1,06	-
5152	Pracownicy usług domowych	27	0	x	60,87	1,24	-
5153	Gospodarze budynków	2012	453	4,45	62,00	1,11	-
5161	Astrologzy, wróżbici i pokrewni	1	0	x	0,00	0,00	-
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	13	2	6,00	40,00	0,90	-
5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	9	8	1,13	42,86	1,10	-
5165	Instruktorzy nauki jazdy	5	1	4,07	33,33	0,70	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	5	18	0,30	50,00	1,19	deficyt
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	8	7	1,16	66,67	1,43	-
5212	Uliczni sprzedawcy żywności	4	0	x	80,00	0,50	max nadwyżka
5221	Właściciele sklepów	34	24	1,42	53,13	1,10	-
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	18	3	7,13	50,00	1,03	-
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	8781	702	12,50	60,18	1,12	-
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	315	91	3,46	52,94	1,07	-
5242	Demonstratorzy wyrobów	1	0	x	100,00	x	-
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	28	11	2,61	29,63	0,95	-
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	89	27	3,33	33,73	1,08	-
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	79	20	3,86	35,90	1,04	-
5246	Wydawcy posiłków	16	6	2,63	46,67	1,16	-
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	218	121	1,81	36,12	0,98	-
5311	Opiekunowie dziecięcy	95	32	3,02	58,89	1,01	-
5312	Asystenci nauczycieli	43	34	1,25	35,90	0,96	-
5321	Pomocniczy personel medyczny	60	6	10,56	60,94	1,08	-
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	116	7	16,70	80,39	1,24	-
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	80	7	10,81	63,89	1,14	-
5411	Strażacy	5	3	1,81	60,00	0,80	nadwyżka
5412	Strażnicy w zakładach dla nieletnich	0	0	0,00	x	x	-
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	289	191	1,51	48,33	1,11	-
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	18	2	9,43	42,11	1,07	-
6111	Rolnicy upraw polowych	314	1	376,80	74,05	1,18	-
6112	Sadownicy	6	0	22,67	66,67	1,60	-
6113	Ogrodnicy	417	35	11,80	58,19	1,07	-
6114	Rolnicy upraw mieszanych	44	0	533,00	53,49	1,18	-
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	10	26	0,38	28,57	0,47	-
6122	Hodowcy drobiu	10	6	1,76	63,64	1,00	-
6123	Pszczelarze i hodowcy jedwabników	0	0	5,00	x	x	-
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	24	0	x	57,89	1,29	-
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	400	2	208,87	68,05	1,14	-
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	141	9	16,00	56,74	1,13	-
6221	Hodowcy ryb	3	0	10,67	50,00	1,67	-
6222	Rybacy śródlądowi	0	0	x	x	2,00	-
6223	Rybacy morscy	2	0	x	100,00	1,50	-
6310	Rolnicy produkcji roślinnej pracujący na własne potrzeby	1	0	x	0,00	0,00	-
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	102	0	x	76,29	1,14	-
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	27	18	1,53	46,88	1,18	-
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	44	19	2,32	55,26	1,22	-
7112	Murarze i pokrewni	1085	167	6,48	49,71	1,11	-
7113	Robotnicy obróbki kamienia	47	8	5,91	32,20	1,01	-
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	217	45	4,81	51,11	1,05	-
7115	Cieśle i stolarze budowlani	228	45	5,03	47,60	1,05	-
7116	Robotnicy budowy dróg	20	11	1,93	60,00	1,15	-
7117	Monterzy budownictwa wodnego	4	0	x	100,00	1,00	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejszc pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	42	33	1,27	41,67	1,02	-
7121	Dekarze	116	25	4,71	45,22	1,09	-
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	81	11	7,51	52,56	1,04	-
7123	Tynkarze i pokrewni	48	32	1,49	30,36	1,08	-
7124	Monterzy izolacji	45	11	4,11	61,36	1,18	-
7125	Szklarze	43	7	6,05	30,95	0,93	-
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	437	108	4,04	51,48	1,09	-
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	29	44	0,67	33,33	0,94	-
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	142	48	2,95	30,37	1,08	-
7131	Malarze budowlani i pokrewni	609	28	21,87	56,75	1,14	-
7132	Lakiernicy	233	84	2,79	46,05	1,08	-
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	8	2	3,17	37,50	0,92	-
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	50	23	2,13	64,44	1,13	-
7212	Spawacze i pokrewni	213	89	2,39	41,01	1,02	-
7213	Blacharze	160	24	6,62	45,51	1,01	-
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	87	99	0,88	35,87	1,00	deficyt
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	2	0	x	x	2,00	-
7221	Kowale i operatorzy pras kuzniczych	18	4	4,06	56,25	1,29	-
7222	Ślusarze i pokrewni	1409	116	12,14	50,56	1,10	-
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	523	252	2,08	51,95	1,05	-
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	8	5	1,61	12,50	0,89	-
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1094	132	8,31	37,35	1,03	-
7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	3	0	x	25,00	0,67	-
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	305	74	4,10	54,90	1,14	-
7234	Mechanicy rowerów i pokrewni	28	1	24,07	70,83	1,20	-
7311	Mechanicy precyzyjni	40	4	10,77	77,42	1,18	-
7312	Monterzy instrumentów muzycznych	2	0	x	0,00	1,67	-
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	14	0	55,00	50,00	1,07	-
7314	Ceramicy i pokrewni	54	4	12,94	75,56	1,25	-
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	38	1	56,75	78,79	1,12	-
7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	128	8	15,55	65,00	1,16	-
7317	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	3	0	41,00	25,00	0,80	-
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	75	0	299,33	78,46	1,37	-
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	6	1	12,00	12,50	0,64	-
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	20	3	6,81	42,86	0,97	-
7322	Drukarze	77	13	5,96	47,44	1,10	-
7323	Introligatorzy i pokrewni	82	26	3,20	65,63	1,35	-
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	221	109	2,02	47,69	1,10	-
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	484	57	8,52	48,56	1,12	-
7413	Monterzy linii elektrycznych	15	9	1,75	35,71	1,05	-
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	64	42	1,50	48,15	1,20	-
7422	Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych	109	24	4,49	52,53	1,03	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	412	229	1,80	55,05	1,09	-
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1029	72	14,31	52,81	1,10	-
7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	9	2	4,63	50,00	1,13	-
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	60	20	3,03	58,33	1,10	-
7515	Klasyfikatory żywności i pokrewni	5	0	30,00	66,67	1,75	-
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	69	38	1,81	54,05	0,95	nadwyżka
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	867	142	6,10	45,62	1,08	-
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	33	39	0,84	51,61	1,10	-
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1143	10	111,50	65,73	1,13	-
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	68	10	6,96	43,66	1,01	-
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	699	26	27,15	61,56	1,12	-
7534	Tapicerzy i pokrewni	147	46	3,24	45,21	0,99	-
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	10	0	x	87,50	1,67	-
7536	Obuwnicy i pokrewni	41	0	490,00	54,76	1,00	-
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	24	3	7,12	45,45	1,16	-
7541	Nurkowie	1	0	6,00	x	1,00	-
7543	Klasyfikatory wyrobów przemysłowych	9	1	8,50	80,00	1,00	-
7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	7	1	13,50	50,00	0,80	-
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	7	11	0,60	75,00	1,46	-
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	47	0	x	69,77	1,18	-
8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	4	1	4,18	66,67	2,00	-
8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	9	1	6,63	14,29	1,20	-
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	15	5	3,16	37,50	1,23	-
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	81	52	1,58	47,62	0,96	-
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	11	12	0,98	33,33	0,67	-
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	171	13	12,92	72,67	1,25	-
8132	Operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów	1	0	x	x	x	-
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	36	9	4,13	45,71	0,94	-
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	171	341	0,50	47,53	1,08	deficyt
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	55	32	1,74	52,63	0,99	nadwyżka
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	22	1	43,00	59,09	1,00	-
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	32	1	31,92	33,33	0,93	-
8153	Operatorzy maszyn do szycia	163	168	0,97	38,69	0,86	-
8154	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	19	1	19,08	58,82	1,22	-
8155	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skór	3	0	8,50	50,00	0,75	-
8156	Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni	76	2	47,74	58,02	1,05	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostęp-ności ofert pracy	długotrwa-łego bezro- bicia (w %)	płynności bezrobot-nych	
8157	Operatorzy maszyn do prania	15	15	0,97	35,29	0,97	-
8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanym gdzie indziej niesklasyfikowani	28	1	33,10	50,00	1,12	-
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	290	184	1,58	55,44	1,05	-
8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	21	2	10,25	54,17	1,00	-
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	84	19	4,43	41,38	1,02	-
8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	25	8	3,13	44,00	0,91	-
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	89	7	13,04	74,36	1,20	-
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	13	6	2,07	33,33	0,92	-
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	122	48	2,53	50,41	1,00	-
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	85	18	4,67	55,06	0,98	nadwyżka
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	30	31	0,98	41,67	0,93	-
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	265	97	2,75	60,73	1,16	-
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	217	121	1,80	41,98	1,07	-
8311	Maszyniści kolejowi i metra	10	2	4,28	71,43	2,00	-
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	64	6	10,75	66,67	1,14	-
8321	Kierowcy motocykli	0	0	2,00	x	1,00	-
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	269	92	2,93	38,40	1,06	-
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	41	37	1,10	58,54	1,02	-
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	293	93	3,15	42,26	0,98	-
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	319	7	43,49	53,16	1,05	-
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	60	35	1,70	35,71	0,97	-
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	31	11	2,91	50,00	0,78	-
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	95	93	1,02	46,67	1,14	równowaga
8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	14	0	173,00	61,54	1,23	-
9111	Pomoce domowe i sprzątaczk	45	2	30,06	62,79	1,10	-
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	1219	377	3,24	64,35	1,17	-
9121	Praczk ręczne i prasowacze	119	13	8,89	67,29	1,19	-
9122	Czyściciele pojazdów	37	17	2,22	35,71	1,12	-
9123	Zmywacze okien	0	1	0,00	x	x	-
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	81	69	1,18	41,56	1,08	-
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	81	10	8,15	42,71	1,02	-
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	41	4	9,57	53,66	1,09	-
9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	22	2	9,07	55,00	1,16	-
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	119	45	2,67	48,41	1,13	-
9215	Robotnicy wykonujący prace proste w leśnictwie	12	3	3,63	23,08	1,14	-
9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	0	0	x	0,00	1,00	-
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	5	0	x	57,14	1,29	-

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średniomiesięczna liczba		Wskaźniki			Deficyt/ równowaga/ nadwyżka*
		bez-robotnych	miejsz pracy	dostępności ofert pracy	długotrwałego bezrobocia (w %)	płynności bezrobotnych	
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	466	54	8,67	60,98	1,13	-
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	1207	286	4,21	49,45	1,08	-
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	707	399	1,77	50,78	1,02	-
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1407	789	1,78	55,39	1,06	-
9332	Prowadzący pojazdy ciągnięte przez zwierzęta	2	0	x	100,00	x	-
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	338	87	3,90	52,40	1,07	-
9334	Układacze towarów na półkach	30	23	1,29	37,04	0,94	-
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	30	69	0,44	38,46	1,07	deficyt
9412	Pomoce kuchenne	315	118	2,66	54,63	1,04	-
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	6	10	0,57	75,00	2,00	-
9520	Uliczni sprzedawcy produktów (z wyłączeniem żywności o krótkim terminie przydatności do spożycia)	4	0	x	100,00	0,67	max nadwyżka
9611	Ładowacze nieczystości	17	13	1,33	34,78	0,83	-
9612	Sortowacze odpadów	35	71	0,49	48,65	1,02	deficyt
9613	Zamiatacze i pokrewni	291	20	14,26	70,32	1,16	-
9621	Gońcy, багаżowi i pokrewni	42	21	2,05	60,98	1,02	-
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	16	176	0,09	42,86	1,00	deficyt
9623	Odczytujący liczniki i wybierający monety z automatów	2	0	10,00	50,00	0,80	-
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	499	359	1,39	49,59	1,08	-

* Max deficyt, , równowaga, nadwyżka, max nadwyżka - w pozostałych przypadkach „ - ”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Tabela 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w roku szkolnym 2018/2019 według zawodów i powiatów

Nazwa zawodu	Kujawsko- pomorskie	Powiaty																					
		Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grudziądz – powiat grodzki	Grudziądz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	aleksandrowski	brodnicki	chełmiński	golubsko- dobrzyński	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	tucholski	wąbrzeski
Asystent osoby niepełnosprawnej	26	0	0	0	0	9	0	5	0	0	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0
Asystentka stomatologiczna	100	52	0	0	0	48	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Blacharz	3	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Blacharz samochodowy	9	3	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	0	0	1	0	0
Cukiernik	146	49	3	13	0	13	2	4	18	0	5	0	2	11	0	0	4	3	9	1	3	1	0
Dekarz	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Drukarz	11	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Elektromechanik	17	11	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Elektromechanik pojazdów samochodowych	126	19	2	11	0	23	3	30	0	0	3	0	2	2	0	2	25	0	0	1	1	0	2
Elektryk	82	1	1	2	1	2	0	1	3	4	14	1	2	9	0	4	4	0	9	0	15	3	2
Florysta	160	45	0	40	0	31	0	0	0	0	0	0	0	24	0	0	0	6	0	0	14	0	0
Fotograf	20	7	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Fototechnik	31	20	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fryzjer	376	55	1	19	0	42	9	27	25	10	21	11	4	38	9	8	22	11	13	4	21	11	5
Higienistka stomatologiczna	107	38	0	16	0	32	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inny	35	35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Introrigator	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kelner	29	10	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kierowca mechanik	13	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0
Kowal	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Krawiec	8	0	2	0	0	2	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Kucharz	420	68	3	36	1	57	18	28	29	2	18	22	0	36	16	15	21	0	9	8	3	16	4
Lakiernik	33	12	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	4	0	6	3	0	0	1	2	0	3
Mechanik pojazdów samochodowych	437	55	18	24	8	24	6	30	31	2	23	7	16	38	31	5	9	9	14	11	14	30	5
Mechanik-monter maszyn i urządzeń	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0
Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	95	0	0	0	0	0	13	0	18	1	14	15	0	0	0	11	4	0	0	7	0	10	0
Monter mechatronik	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych	54	1	0	0	0	2	0	0	18	1	8	1	4	5	0	3	3	4	0	0	3	0	1
Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	142	26	0	19	0	18	0	22	0	6	5	1	0	10	11	0	2	15	0	1	1	0	5
Monter-elektronik	7	1	0	0	0	0	0	1	0	0	3	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Murarz-tylnarz	73	0	0	6	0	3	1	0	25	0	5	1	1	11	0	6	3	4	0	0	1	2	4
Muzyk	31	18	0	0	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogrodnik	5	1	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Operator obrabiarek skrawających	86	14	2	0	0	6	0	19	0	0	4	4	0	6	4	4	1	0	2	3	1	1	13
Operator urządzeń przemysłu szklarskiego	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Opiekun medyczny	569	134	0	130	0	63	0	44	7	0	22	0	0	75	0	0	0	9	0	0	51	14	20
Opiekunka dziecięca	70	9	0	28	0	23	0	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opiekunka środowiskowa	41	0	0	41	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ortoptystka	14	13	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Piekarz	35	3	3	0	0	1	0	4	3	0	7	0	0	6	0	0	0	0	0	0	2	5	1
Plastyk	83	52	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	24	11	0	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0

[illegible]

Nazwa zawodu	Kujawsko- -pomorskie	Powiaty																						
		Bydgoszcz – powiat grodzki	Bydgoszcz – powiat ziemski	Grudziądz – powiat grodzki	Grudziądz – powiat ziemski	Toruń – powiat grodzki	Toruń – powiat ziemski	Włocławek – powiat grodzki	Włocławek – powiat ziemski	aleksandrowski	brodnicki	chełmiński	golubsko- dobrzyński	inowrocławski	lipnowski	mogileński	nakielski	radziejowski	rypiński	sępoleński	świecki	tucholski	wąbrzeski	żniński
Technik ogrodnik	9	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik optyk	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik organizacji reklamy	210	40	0	27	0	17	0	42	0	1	0	16	0	13	0	12	19	0	0	0	0	0	23	
Technik papiernictwa	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	26	0	0	
Technik pojazdów samochodowych	304	93	0	29	0	39	14	70	0	0	0	0	0	13	11	8	20	0	7	0	0	0	0	
Technik procesów drukowania	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	
Technik rachunkowości	144	50	0	29	0	4	0	17	5	0	5	0	0	0	0	34	0	0	0	0	0	0	0	
Technik renowacji elementów architektury	12	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik rolnik	155	0	13	15	0	0	0	0	18	0	9	11	6	9	15	20	6	0	0	8	0	0	0	25
Technik spedytor	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	28	
Technik sterylizacji medycznej	147	41	0	68	0	0	0	23	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0	
Technik technologii odzieży	11	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik technologii żywności	71	26	0	9	0	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	
Technik teleinformatyk	141	52	0	0	0	28	0	23	0	0	0	0	0	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik transportu kolejowego	17	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik turystyki wiejskiej	27	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	13	0	0	0	0	0	0	0	
Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	83	12	0	21	0	23	0	0	0	0	0	11	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik urządzeń sanitarnych	9	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Technik usług fryzjerskich	62	15	0	22	0	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	
Technik usług kosmetycznych	419	124	0	99	0	108	0	40	0	0	14	0	0	25	0	0	0	0	0	0	9	0	0	
Technik weterynarii	295	121	0	23	0	80	0	10	15	0	0	0	0	33	0	0	13	0	0	0	0	0	0	
Technik żywienia i usług gastronomicznych	644	118	11	40	0	73	5	54	40	5	30	17	11	47	46	15	0	0	31	18	25	22	6	30
Technik żeglugi śródlądowej	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0	0	
Terapeuta zajęciowy	163	37	0	51	0	40	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0	0	0	0	0	24	0	0	
Wędliniarz	8	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0	0	
Szkoły zawodowe razem	13 394	3 030	147	1 474	49	1 663	137	1 160	385	114	566	263	120	1 054	251	529	427	145	296	147	528	384	130	395

* Osoba wykazana tyle razy ile ukończyła kierunków kształcenia.

** W kategorii „Inny” wykazane zostały osoby, w przypadku których nie udało się ustalić zawodu zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego. Sytuacja ta dotyczyła szkół niepublicznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej o absolwentach w roku szkolnym 2018/2019 oraz szkołach i uczniach w roku szkolnym 2019/2020.